

Myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet

**TILLVÄXT
VERKET**

Skolverket

 Arbetsförmedlingen

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Förord

Den 25 mars 2010 gav regeringen ett gemensamt uppdrag till nationella myndigheter för att öka samordningen på nationell nivå inom kompetensförsörjningsområdet. De myndigheter som omfattades av uppdraget var Arbetsförmedlingen, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk (Skolverket) och Tillväxtverket. I uppdraget anges att arbetet ska bedrivas i samråd med Högskoleverket och efter samråd med Verket för innovationssystem (Vinnova).

Statistiska centralbyrån (SCB) identifierades i ett tidigt skede som en mycket viktig aktör inom området. SCB fick därför från och med budgetåret 2011 i sitt regleringsbrev från Utbildningsdepartementet i uppdrag att medverka i uppdraget men deltog i arbetet redan från hösten 2010.

Myndigheten för yrkeshögskolan har varit samordningsansvarig myndighet.

Följande personer har deltagit i arbetet med uppdraget. Några personer har lämnat gruppen och några har tillkommit under de två år arbetet pågått. Varje myndighet har haft två personer som kontinuerligt deltagit i gruppens arbete.

Mats Miljand Britt-Inger Stoltz Staffan Bolin Linda Wiklund Ida Thomson, konsult	Myndigheten för yrkeshögskolan
Clas Olsson Håkan Gustavsson Tommy Olsson Tord Strannefors	Arbetsförmedlingen
Anders Färdeman Dan Fagerlund Sven Sundin Karin Bäckbro	Statens skolverk
Eiwor Höglund Dávila Ingrid Bergström-Levander Stefan Vikenmark	Statistiska centralbyrån
Gustav Hansson Martin Olauzon	Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Örjan Johansson Frida Andersson	Tillväxtverket

Myndigheterna har vid två tidigare tillfällen, den 27 september 2010 och den 26 september 2011 skriftligen rapporterat till Regeringskansliet hur arbetet med uppdraget att främja

Samverkan utvecklats. Den här rapporten utgör slutredovisningen av uppdraget. Samtliga deltagande myndigheter ställer sig bakom redovisningen, förslagen och bedömningarna. Uppdraget har genomförts i samråd med Högskoleverket och efter samråd med Verket för innovationssystem (Vinnova).

För myndighetsgruppen i april 2012

Britt-Inger Stoltz
Ordförande

Angeles Bermudez-Svankvist
Generaldirektör
Arbetsförmedlingen

Pia Enochsson
Generaldirektör
Myndigheten för yrkeshögskolan

Ragnar Eliasson
Avdelningschef
Skolverket

Stefan Lundgren
Generaldirektör
Statistiska centralbyrån

Dan Hjalmarsson
Generaldirektör
Tillväxtanalys

Christina Lugnet
Generaldirektör
Tillväxtverket

SAMMANFATTNING.....	5
1 UPPDRAGET.....	8
1.1 OMFATTNING OCH AVGRÄNSNING.....	8
1.2 UTGÅNGSPUNKTER.....	9
1.2.1 EUROPA 2020.....	9
1.2.2 NATIONELLA STYRDOKUMENT	10
1.2.3 KOMPETENSFÖRSÖRJNING – PROBLEMMOMRÅDEN.....	10
2 UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE	12
2.1 ARBETSPROCESS	12
2.2 GEMENSAMMA INITIATIV OCH INSATSER.....	12
2.2.1 INFORMATIONS- OCH ERFARENHETSUTBYTE MED REGIONALA AKTÖRER	12
2.2.2 INFORMATIONS- OCH ERFARENHETSUTBYTE MED ANDRA RELEVANTA AKTÖRER OCH ORGANISATIONER.....	13
3 NATIONELLA MYNDIGHETERS UPPGIFTER OCH VERKSAMHET INOM KOMPETENSFÖRSÖRJNING	14
3.1 INLEDNING	14
3.1.1 ARBETSFÖRMEDLINGEN	14
3.1.2 MYNDIGHETEN FÖR YRKESHÖGSKOLAN	15
3.1.3 SKOLVERKET	16
3.1.4 STATISTISKA CENTRALBYRÅN	17
3.1.5 TILLVÄXTANALYS.....	18
3.1.6 TILLVÄXTVERKET.....	18
3.1.7 HÖGSKOLEVERKET	19
3.1.8 VINNOVA	20
3.2 MYNDIGHETERNAS ANALYSER OCH STATISTIK.....	20
4 REGIONALA OCH LOKALA AKTÖRERS UPPGIFTER OCH VERKSAMHET INOM KOMPETENSFÖRSÖRJNING	24
4.1.1 UPPDRAG ATT ETABLERA KOMPETENSPLATTFORMAR.....	24
4.1.2 FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR UTBILDNINGSPLANERING	24
5 DIALOG OCH SAMVERKAN INOM KOMPETENSFÖRSÖRJNING – SLUTSATSER.....	26
5.1 BEHOV AV STRUKTUR FÖR NATIONELL SAMORDNING	26
5.2 REGIONERS BEHOV AV SAMVERKAN, UNDERLAG OCH STÖD.....	26
5.2.1 KOMPETENSPLATTFORMARNAS ORGANISATION OCH RESURSER	27
5.2.2 BEHOV AV STRUKTUR OCH DIALOG	27
5.2.3 BEHOV AV REGIONALA UNDERLAG.....	28
5.2.4 BEHOV AV UTBILDNING OCH STÖD.....	29

5.3	ÖVRIGA AKTÖRERS SYNPUNKTER	29	
5.4	NATIONELLA MYNDIGHETERS MÖJLIGHETER ATT BIDRA TILL EN GOD KOMPETENSFÖRSÖRJNING	30	
6	HINDER OCH UTMANINGAR FÖR SAMVERKAN OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNING	31	
6.1	HINDER FÖR SAMVERKAN I REGELVERK OCH ANDRA NATIONELLA STYRDOKUMENT	31	
6.1.1	SAMVERKAN MELLAN NATIONELLA MYNDIGHETER	31	
6.1.2	STATLIGA MYNDIGHETERS MEDVERKAN I DET REGIONALA TILLVÄXTARBETET	31	
6.2	HINDER OCH UTMANINGAR FÖR KOMPETENSFÖRSÖRJNING	32	
6.2.1	REGIONERNAS ARBETE MED KOMPETENSFÖRSÖRJNING	32	
6.2.2	UTBILDNINGSSYSTEMET OCH KOMPETENSFÖRSÖRJNINGEN	32	
7	SAMMANFATTANDE SLUTSATSER OCH FÖRSLAG	35	
7.1	FÖRSLAG FÖR ATT ÖKA SAMORDNING MELLAN AKTÖRER SOM BIDRAR TILL BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR EN HÅLLBAR KOMPETENSFÖRSÖRJNING	35	
7.1.1	FRÄMJA NATIONELL SAMORDNING, DIALOG SAMT INFORMATIONS- OCH KUNSKAPSFÖRMEDLING MELLAN MYNDIGHETER MED ANSVAR INOM KOMPETENSFÖRSÖRJNINGSSOMRÅDET	35	
7.1.2	SKAPA GEMENSAM STRUKTUR FÖR KUNSKAPS- OCH ERFARENHETSUTBYTE MED LÄNSSTYRELSER, REGIONALA SJÄLVSTYRELSEORGAN OCH SAMVERKANSORGAN	35	
7.1.3	TILLHANDAHÅLLANDE AV REGIONALA UNDERLAG	36	
7.1.4	TILLHANDAHÅLLA KOMPETENSUTVECKLING – UTBILDNING OCH VÄGLEDANDE STÖD	37	
7.2	SAMMANFATTNINGSVIS	37	
REFERENSER			
BILAGA 1: ENKÄT TILL FÖRETRÄDARE FÖR REGIONALA KOMPETENSPLATTFORMAR			41
BILAGA 2: SAMMANFATTNING AV WORKSHOP MED REGIONER DEN 6 OKTOBER 2011			47
BILAGA 3: MYNDIGHETERNAS ANALYSER OCH STATISTIK OM KOMPETENSFÖRSÖRJNING			49

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk (Skolverket), Arbetsförmedlingen, Tillväxtverket samt Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) fick i mars 2010 i uppdrag av regeringen att öka samordningen på nationell nivå inom kompetensförsörjningsområdet. I uppdraget anges att arbetet ska bedrivas i samråd med Högskoleverket och efter samråd med Verket för innovationssystem (Vinnova).¹ I ett tidigt skede av arbetet med uppdraget uppmärksammades att Statistiska centralbyrån (SCB) är en mycket viktig aktör inom området. SCB fick därför från och med budgetåret 2011 i sitt regleringsbrev från Utbildningsdepartementet i uppdrag att medverka i uppdraget men deltog i arbetet redan från hösten 2010.

Myndigheten för yrkeshögskolan är samordningsansvarig myndighet. Myndigheterna har vid två tidigare tillfällen, den 27 september 2010 och den 26 september 2011 skriftligen rapporterat till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, Näringsdepartementet och Utbildningsdepartementet) hur arbetet med uppdraget att främja samverkan utvecklats. Den här rapporten utgör slutredovisningen av uppdraget.

Uppdragets övergripande syfte är att stärka förutsättningarna för att privat och offentlig verksamhet får tillgång till efterfrågad kompetens och därmed stärka konkurrenskraften och bidra till hållbar nationell och regional tillväxt. Uppdraget syftar till att skapa ett mervärde för såväl myndigheter, regionala aktörer som för enskilda.

Uppdragets inriktning och avgränsning kan sammanfattas i följande fem punkter.

- Samordna analyser av kompetensförsörjningsbehovet, och ta fram nationella analyser av hur kompetensförsörjningsbehovet kan se ut i framtiden.
- Främja nationell samordning, dialog samt informations- och kunskapsförmedling mellan myndigheter med ansvar inom kompetensförsörjningsområdet eller som arbetar med frågor kopplade till det området.
- Identifiera hinder och utmaningar för samverkan utifrån befintliga regelverk, mål och syften.
- Skapa en gemensam struktur för kunskaps- och erfarenhetsutbyte med de regionala kompetensplattformarna, som länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan har fått i uppdrag att etablera.
- Involvera andra relevanta aktörer.

De deltagande myndigheternas tolkning av uppdraget är att den förstnämnda punkten främst handlar om att synliggöra och tillhandahålla analyser och annat underlag på ett ändamålsenligt sätt. En viktig del är att även identifiera vita fält, det vill säga områden där information saknas, och identifiera synergieffekter exempelvis genom samordning när det gäller insamling av och publicering av data. Denna tolkning och avgränsning av uppdraget har också stämts av med uppdragsgivaren.

Arbetet med uppdraget har dels fokuserats på att inventera respektive myndighets analys- och statistikverksamhet, dels på informationsutbyte med de regionala organ som har ansvar för uppbyggandet av kompetensplattformarna. De sistnämnda utpekas i uppdraget som särskilt viktiga dialogpartners. Arbetet har därför koncentrerats på att identifiera hur regionala aktörer i dag arbetar med behovsanalyser inom kompetensförsörjning och hur nationella myndigheter kan stödja dem. Arbetet kan sammanfattas enligt nedan.

- Kartläggning av deltagande myndigheters analysverksamhet och tillhandahållande av underlag.

¹ Näringsdepartementet (2010) Uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet (N2010/2405/RT).

- Möten med regionala aktörer samt inventering av behovet av mötesplattformar för dialog med regionala aktörer.
- Inventering av regionala aktörers arbete med kompetensanalyser, med fokus på samverkan, behov och problem.
- Möten med andra relevanta aktörer.

Kartläggningen visar att deltagande myndigheter tillhandahåller olika typer av analyser och underlag som används av aktörer på nationell, regional, kommunal nivå samt av enskilda individer. Analyserna omfattar både utbud och efterfrågan, i form av utbildade och arbetslivets efterfrågan på utbildade/yrken samt matchningen däremellan. Inventeringen visar att det finns få överlappningar avseende innehåll. Däremot finns det överlappningar vid insamling och publicering, på så sätt att flera myndigheter använder sig av samma målgrupper för att inhämta liknande information och att myndigheterna också i flera fall har samma målgrupper för rapporter och underlag. De regionala aktörerna är en målgrupp för samtliga myndigheter. Myndighetsgruppen har också konstaterat att Socialstyrelsen är en viktig aktör när det gäller prognoser om framtida behov av legitimerade yrken inom hälso- och sjukvårdsområdet och bör därför ingå i ett eventuellt fortsatt uppdrag om samverkan kring kompetensförsörjning.

Kartläggningen visar att det finns olika behov av samverkan och samordning mellan deltagande myndigheter. SCB har inget specifikt uppdrag från regeringen att tillhandahålla statistik om kompetensförsörjning, men SCB är en mycket viktig producent av statistik och underlag som kan användas för behovsanalyser inom kompetensförsörjning av aktörer på olika nivåer. Utbildningsmyndigheternas verksamhet har tydliga kopplingar till varandra och där finns potential att utveckla samverkan. Arbetsförmedlingen, som tillhandahåller information till enskilda som står inför ett utbildnings- eller yrkesval, har också naturliga kopplingar till utbildningsmyndigheterna. Dessutom är Arbetsförmedlingen en viktig aktör regionalt. Tillväxtanalys och Tillväxtverket har båda ett tydligt tillväxtperspektiv i sina analyser och regionerna är tydliga avnämare av deras analyser och underlag.

Slutsatsen är att det finns behov av samverkan mellan nationella myndigheter, men i olika omfattning och inom olika sakområden. Det tydligaste behovet av samverkan gäller nationella myndigheters kontakter med regionala aktörer, det vill säga hur myndigheterna gemensamt och enskilt kan bidra i regionernas arbete med regionala tillväxtfrågor och då med fokus på kompetensförsörjning. För att samverkan ska vara effektiv och fungera i ett långsiktigt perspektiv krävs strukturer som stödjer dialog, kunskaps- och informationsutbyte. Sådana strukturer kan bland annat utgöras av fysiska och webbaserade mötesplatser. Det är angeläget att erfarenheter och information kan kommuniceras mellan aktörer och tas tillvara utan att vara bunden till vissa personer. Det finns därför behov av att skapa en mer långsiktig och organiserad struktur när det gäller samverkan inom kompetensförsörjningsområdet.

I syfte att identifiera problem och behov hos de regionala aktörerna har myndighetsgruppen använt befintliga nätverk och forum för informationsutbyte men även bjudit in regioner till separata möten. En enkätundersökning genomfördes under 2011 och resultaten av denna har följts upp och diskuterats med företrädare för regionala kompetensplattformar. De förslag och slutsatser som presenteras i denna slutrapport har även stämts av med dessa företrädare.

De huvudsakliga slutsatserna kring regioners arbete med behovsanalyser, problem och behov, kan sammanfattas i följande områden:

- behov av struktur och dialog
- behov av regionala underlag
- behov av utbildning och stöd.

Det förstnämnda området gäller behov av ett mer omfattande utbyte med nationella myndigheter än vad som sker i dag, men även ett ökat utbyte med andra regioner. En stadigvarande och långsiktig struktur för samverkan efterlyses. Här ingår även synpunkter på och behov av mer enhetlig struktur för de regionala behovsanalyserna i syfte att öka jämförbarheten och användandet av dessa.

Det andra området består huvudsakligen av önskemål om mer anpassade och kvalitetssäkrade underlag och analyser på regional nivå. Här påtalar regionerna behovet av att få underlagen kostnadsfritt eftersom många regioner saknar resurser för att köpa statistik och analyser från SCB.

Det tredje området innebär konkreta insatser från nationella myndigheter i form av kompetensutveckling. Det handlar om utbildning i att använda och värdera data, samt erfarenhetsutbyte om att genomföra behovsanalyser och använda regionala underlag.

Representanter från myndighetsgruppen har även haft dialog och utbyte med andra aktörer, både på initiativ från intressegrupper och på initiativ från myndighetsgruppen. Representanter från myndighetsgruppen har bland annat haft möten med Arbetsförmedlingens nationella branschråd där branschorganisationer, intresseorganisationer och myndigheter är representerade. Avstämningar har även genomförts med arbetsmarknadsrådet vid Myndigheten för yrkeshögskolan. I rådet ingår representanter från Företagarna, Svenskt näringsliv, Arbetsförmedlingen, Sveriges kommuner och landsting, LO och TCO. De sammanfattande reaktionerna och synpunkterna som kommit fram är att de är positiva till uppdraget om bättre samordning mellan nationella myndigheter och att det är angeläget med fortsatt samordning för att samlas, ordna och sprida information inom kompetensförsörjningsområdet.

Under uppdragets genomförande har också hinder och utmaningar identifierats. Det är hinder för samverkan men också hinder av mer generell karaktär när det gäller kompetensförsörjning. Myndighetsgruppen vill uppmärksamma otydligheter i regelverket när det gäller nationella myndigheters medverkan i regionalt tillväxtarbete, olika förutsättningar för regionerna att genomföra ändamålsenliga behovsanalyser samt iakttagelser av flaskhalsar i utbildningssystemet för en effektiv kompetensförsörjning.

Mot bakgrund av de erfarenheter som gjorts under uppdragets genomförande redovisar myndighetsgruppen i denna rapport förslag till åtgärder. Förslagen syftar till att stärka samverkan både mellan nationella myndigheter och mellan nationella myndigheter och regionala aktörer inom kompetensförsörjningsområdet. Förslagen innebär i korthet följande:

- En nationell myndighet bör få ansvar att hålla samman och säkra långsiktighet i samverkan inom kompetensförsörjningsområdet.
- Förutsättningarna för att tillhandahålla regionala baspaket bör skyndsamt utredas. Baspaketet syftar till att skapa en gemensam grund för regionernas analysarbete.
- Nationella myndigheter bör tillhandahålla kompetensutveckling i olika former. Utbildning och stöd i att använda data och metoder är exempel på insatser där myndigheter såväl gemensamt som enskilt kan bidra med sin kompetens.

Förslagen förutsätter ökad medelstilldelning till berörda myndigheter eller omfördelning av befintliga resurser eller uppgifter. Särskilt framstår det som angeläget att SCB får ett ökat anslag för att finansiera gemensamma behov av regionala data. Därutöver behövs ökade medel för vidareutveckling av den befintliga statistikdatabasen (rAps-RIS) och prognosverktyget (rAps-modellsystem) som tillhandahålls av Tillväxtanalys.

1 Uppdraget

1.1 Omfattning och avgränsning

Myndigheten för yrkeshögskolan, Statens skolverk (Skolverket), Arbetsförmedlingen, Tillväxtverket samt Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys) fick i mars 2010 i uppdrag av regeringen att öka samordningen på nationell nivå inom kompetensförsörjningsområdet. I uppdraget anges att arbetet ska bedrivas i samråd med Högskoleverket och efter samråd med Verket för innovationssystem (Vinnova).²

I arbetet uppmärksammades tidigt att Statistiska centralbyrån (SCB) är en mycket viktig aktör inom området. SCB fick därför från och med budgetåret 2011 i sitt regleringsbrev från Utbildningsdepartementet i uppdrag att medverka i uppdraget men deltog i arbetet redan från hösten 2010.

Myndigheten för yrkeshögskolan är samordningsansvarig myndighet. Myndigheterna har gemensamt den 27 september 2010 och den 26 september 2011 rapporterat till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet, Näringsdepartementet och Utbildningsdepartementet) hur arbetet med uppdraget att främja samverkan utvecklats.³ Uppdraget ska gemensamt slutredovisas av myndigheterna senast den 2 maj 2012. Den här rapporten utgör slutredovisningen av uppdraget.

Uppdragets övergripande syfte är att stärka förutsättningarna för att privat och offentlig verksamhet får tillgång till efterfrågad kompetens och därmed stärka konkurrenskraften och bidra till hållbar nationell och regional tillväxt. Uppdraget syftar till att skapa ett mervärde för såväl myndigheter, regionala aktörer som för enskilda.

I uppdragsbeskrivningen anges att uppdraget innebär att

- samordna analyser av kompetensförsörjningsbehovet
- främja nationell samordning, dialog samt informations- och kunskapsförmedling mellan myndigheter med ansvar inom kompetensförsörjningsområdet
- identifiera hinder och utmaningar för samverkan utifrån befintliga regelverk, mål och syften
- skapa en gemensam struktur för kunskaps- och erfarenhetsutbyte med de regionala kompetensplattformarna, som länsstyrelser, regionala självstyrelse-organ och samverkansorgan ska etablera
- involvera andra relevanta aktörer i arbetet.

Myndighetsgruppens tolkning av att "samordna och ta fram analyser" är att detta i första hand handlar om att synliggöra och sprida den kunskap som finns inom respektive deltagande myndighet. Detta innebär även att se hur informationen kan samordnas och presenteras på ett samlat och mer transparent sätt än vad som görs i dag. En viktig del är att även identifiera vita fält, områden där information saknas och identifiera synergieffekter exempelvis genom samordning när det gäller insamling av och publicering av data. Denna tolkning och avgränsning av uppdraget har också stämts av med uppdragsgivaren.

² Näringsdepartementet (2010). Uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet (N2010/2405/RT).

³ Myndigheten för yrkeshögskolan (2011). Delredovisning av uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet dnr 2010/348
Myndigheten för yrkeshögskolan (2010) Delredovisning av uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjning dnr 2010/348

1.2 Utgångspunkter

1.2.1 Europa 2020

2010 presenterade EU-kommissionen *Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*. Målsättningen med Europa 2020 är att skapa förutsättningar för EU att komma stärkt ur den rådande ekonomiska krisen och samtidigt garantera en hållbar och inkluderande tillväxt för framtiden. EU-kommissionen betonar att denna strategi till fullo måste ta hänsyn till faktorer som globalisering, klimatförändringar och förändrade ekonomiska maktförhållanden. Det slås också fast att Europas möjligheter att lyckas med detta är beroende på vår förmåga att samarbeta och att agera som en union. EU-kommissionen lyfter fram vikten av samverkan mellan det offentliga, näringslivet och civilsamhället på såväl EU-nivå som på det nationella, regionala och lokala planet för att detta ska bli möjligt. Vidare betonas vikten av att såväl nationella som regionala myndigheter bidrar till genomförandet av strategin genom att ta ansvar för samverkan inom sina respektive områden.

Fundamentet i Europa 2020-strategin är tre huvudprioriteringar:

- Smart tillväxt – utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation
- Hållbar tillväxt – främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi
- Tillväxt för alla – stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Uppdraget om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningen knyter an till delar av samtliga huvudprioriteringar inom EU:s Europa 2020-strategi. Uppdragets övergripande syfte om att ”stärka konkurrenskraften och bidra till hållbar nationell och regional tillväxt” ligger också i linje med de övergripande målen inom Europa 2020-strategin.

Medlemsländerna har i samråd med kommissionen tagit fram egna nationella mål. Av dessa huvudinitiativ är det tre som särskilt tydligt knyter an till uppdraget om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet.

Unga på väg: Medlemsstaterna har uppgiften att på det nationella planet säkerställa effektiva investeringar på alla nivåer i utbildningssystemet. För att detta ska bli möjligt krävs just sådan ökad samordning av analyser av arbetsmarknadens behov, på nationell, regional och lokal nivå, vilken efterfrågas i uppdraget om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet. Nära detta ligger också medlemsstaternas ansvar att skapa nationella referensramar för kvalifikationer och att i en mer generell mening anpassa de nationella utbildningssystemen efter arbetsmarknadens behov.

Industripolitik för en globaliserad tid: Inom initiativet Industripolitik för en globaliserad tid efterfrågas bland annat ett närmare tvärsektoriellt analysarbete, såväl geografiskt som organisatoriskt, med målet att identifiera flaskhalsar, exempelvis inom kompetensförsörjning, i EU:s arbete med att bli ledande i den globala hållbara utvecklingen. Utökad myndighetssamverkan är nödvändig för att ett sådant analysarbete ska ge resultat.

En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen: Till de insatser EU 2020-strategin efterfrågar av medlemsstaterna hör att öka möjligheterna för människor att tillägna sig de kvalifikationer som efterfrågas av arbetsmarknaden samt att stärka såväl den europeiska samt de nationella ramarna för kvalifikationer. Detta har till syfte att främja arbetskraftens rörlighet och underlätta livslånga lärande. För att sådana insatser ska få önskad effekt krävs att de grundas på ett analysarbete i samverkan mellan nationella, regionala och

lokala myndigheter samt med näringsliv och civilsamhälle. Det är nationella myndigheters ansvar att ta initiativet till att förstärka sådant samverkansarbete.

EU-kommissionen har också nyligen initierat ett arbete bland medlemsländerna med målsättningen att samordna information om arbetsmarknadens utveckling, prognoser av och analyser om utbudet av och efterfrågan på kompetenser.⁴ Initiativet består av upprättande av en allmän webbplats och ett nätverk av representanter från varje land. Webbplatsen är tänkt att innehålla information om respektive lands kompetensbehov och bidra till att underlätta mobiliteten inom EU. Från Sverige deltar i dagsläget en representant från Myndigheten för yrkeshögskolan och en representant från Arbetsförmedlingen.

1.2.2 Nationella styrdokument

Myndighetsgruppen har i sitt arbete utgått från nationella styrdokument som Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 och skrivelsen Strategiskt tillväxtarbete för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning där regeringen tydliggör inriktningen på den regionala tillväxtpolitiken.

Målet för regeringens regionala tillväxtpolitik är utvecklingskraft i alla delar av landet med en stärkt lokal och regional konkurrenskraft. De prioriterade områdena som anges i den nationella strategin är följande.

- Innovation och förnyelse
- Kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud
- Tillgänglighet
- Strategiskt gränsöverskridande samarbete

Behovet av samverkan mellan nationell nivå och regional nivå avseende regionalt tillväxtarbete med koppling till arbetsmarknad och utbildning har blivit särskilt tydlig. Förväntningar på statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet har därför förtydligats och regleras i förordningen (2007:713) om regionalt tillväxtarbete.

1.2.3 Kompetensförsörjning – problemområden

Sverige står inför en stor utmaning när det gäller kompetensförsörjning. Fram till 2025 kommer betydligt fler än tidigare att lämna arbetsmarknaden av åldersskäl och antalet nytilträdande ungdomar kommer att bli lägre än antalet åldersavgångar. Det är endast genom ett tillskott via invandring som denna generationsväxling inte medför att arbetskraften kommer att minska under den aktuella perioden. Tillgången på arbetskraft kommer således att bli begränsad i landet. Det kommer dessutom att bli stora variationer i balansen mellan tillträdande yngre och åldersavgångar mellan olika län och mellan olika kommuner. Störst skillnad mellan antalet nytilträdande och antalet åldersavgångar finns i kommuner med liten befolkning, särskilt i grupperna *glesbygdskommuner* respektive *kommuner med mindre än 12 500 invånare*. Lägst andel åldersavgångar sker i storstäderna. *Storstäder* är också den kommungrupp som får minst variationer i avgångsfrekvensen till och med 2025.⁵

Kompetensöverföring är ett annat problematiskt område när det gäller generationsväxlingen. På många håll saknas strategier, metoder och verktyg för att ta vara på kunskapen och erfarenheten hos den nuvarande arbetskraften. Det är oklart hur denna kompetens kan förmedlas och överföras till dem som ska ta över.⁶

⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=958>
http://www.oitcinterfor.org/sites/default/files/file_evento/16_Manuel_Hubert.pdf.

⁵ Arbetsförmedlingen (2010), Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och i ett regionalt perspektiv.

⁶ Tillväxtverket (2012). Uppföljning av regionalt kompetensförsörjningsarbete, rapport 0120.

Till det ska även utbildningssystemets genomströmningsproblem läggas. Problemen finns redan i grundskolan, där elever varje år lämnar årskurs nio utan att vara behöriga till något av de nationella programmen. Under lång tid har dessutom stora andelar av varje ungdomskull lämnat gymnasieskolan utan fullständiga slutbetyg. Vårterminen 2011 nådde endast 69 procent av eleverna ett fullständigt slutbetyg från gymnasieskolan – en siffra som varit i stort sett oförändrad under de senaste åtta åren.⁷ Av erfarenhet vet vi att unga utan en fullföljd gymnasieutbildning och personer som invandrat till Sverige har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.⁸

Arbetsgivarnas möjlighet att framöver rekrytera önskad kompetens riskerar därmed att försvåras på grund av både ett svagt tillskott av arbetskraft och av svaga utbildningsresultat på gymnasienivå. Dessutom har andelen sökande till yrkesprogram minskat tre senaste åren, med det finns stora skillnader mellan kommuner och regioner. Andelen elever på yrkesprogram varierar från som lägst 4 procent i Danderyds kommun (Stockholms län) till 77 procent i Ydre kommun (Östergötlands län). Av samtliga elever i år 1 läsåret 2011/12 går 31 procent ett yrkesprogram.⁹ Till detta kan även problemet med konkurrens om praktik- och lärlingsplatser föras.

Det är bland annat mot den ovan beskrivna bakgrunden som behovet av de skolreformer, som nyligen genomförts och kommer att genomföras, ska ses. Det är viktigt att fortsatt följa och analysera skeendena eftersom det tar en viss tid innan reformerna etableras och effekterna av dem blir synliga.

På efterfrågesidan finns också andra typer av utmaningar. I en globaliserad ekonomi förändras arbetsgivarnas efterfrågan på kompetens i allt högre takt. Innovationer inom både produkt- och tjänsteproducerande sektorer skapar nya marknader med nya kompetensbehov. Det gör det allt svårare att med hög detaljeringsgrad och träffsäkerhet göra prognoser över vilka yrken och kompetenser som kommer att expandera på arbetsmarknaden på längre sikt. Utbildningssystemet ligger därför ofta steget efter i att erbjuda utbildningar som utvecklar kompetenser som arbetslivet efterfrågar.

⁷ Skolverket (2011). Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2010/11, (2011-12-20) och Skolverket (2012). <http://www.skolverket.se/statistik-och-analys/2.1862/2.4391/2.4437/tre-av-tio-utan-slutbetyg-efter-tre-ar-i-gymnasiet-1.164680>.

⁸ Statistiska centralbyrån (2011). Integration – utrikes födda i gymnasieskolan. Integration rapport 4 http://www.scb.se/Pages/PublishingCalendarViewInfo_259923.aspx?PublObjId=16499 och Arbetsförmedlingen (2012). <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-prognoser/Prognoser/Riket/1-26-2012-Svarare-att-fa-jobb-inom-de-flest-yrken.html>.

⁹ Skolverket (2012). Skolor och elever i gymnasieskolan, läsåret 2011/12. PM Dnr 71-2012:33.

2 Uppdragets genomförande

2.1 Arbetsprocess

De sex deltagande myndigheterna har träffats regelbundet. Under de två år som uppdraget pågått har myndighetsgruppen sammanträtt ett tjugotal gånger. Högskoleverket och Vinnova kontaktades tidigt i arbetet och har inbjudits till varje möte och deltagit vid ett fåtal. Däremellan har kontakter skett på annat sätt. Det har varit svårt att hitta beröringspunkter mellan Vinnova och uppdragets fokus, kompetensförsörjning.

Myndighetsgruppen har även tagit del av tidigare uppdrag om tvärssektoriell samverkan för regional tillväxt och diskuterat erfarenheter och slutsatser med dåvarande projektledare.¹⁰

Fortsättningsvis kallas de regionala organ, länsstyrelser, samverkans- och självstyrelseorgan, som ansvarar för etablerandet av regionala kompetensplattformar för regioner. De deltagande myndigheterna (Arbetsförmedlingen, Myndigheten för yrkeshögskolan, Skolverket, SCB, Tillväxtanalys och Tillväxtverket) kallas fortsättningsvis för myndighetsgruppen.

2.2 Gemensamma initiativ och insatser

Arbetet med uppdraget har dels fokuserats på att inventera respektive myndighets analys- och statistikverksamhet, dels på informationsutbyte med de regionala organ som har ansvar för uppbyggandet av kompetensplattformarna. Dessa utpekades i uppdraget som särskilt viktiga dialogpartners. Arbetet har därför koncentrerats på att identifiera hur regionala aktörer i dag arbetar med att analysera behovet av behovsanalyser inom kompetensförsörjningsområdet och hur nationella myndigheter kan stödja dem i det arbetet. Arbetet kan sammanfattas enligt nedan.

- Kartläggning av deltagande myndigheters analysverksamhet och tillhandahållande av underlag.
- Möten med regionala aktörer samt inventering av behov av mötesplattformar för dialog med regionala aktörer.
- Inventering av regionala aktörers arbete med kompetensanalyser, med fokus på samverkan, behov och problem.
- Möten med andra relevanta aktörer.

2.2.1 Informations- och erfarenhetsutbyte med regionala aktörer

Myndighetsgruppen har i sina kontakter med regionala organ använt befintliga nätverk och forum för informationsutbyte men även inbjudit regioner till separata möten. De nätverk som gruppen deltagit i är Regkomp och Reglabs nätverk för kompetensförsörjning.¹¹

¹⁰ Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (2007) Slutrapport dnr 2007/1415.

¹¹ Regkomp består av de som inom regionförbund och regionala kommunförbund är ansvariga för samordning av kompetensförsörjningsfrågor. Nätverket samlas cirka två gånger per år för att diskutera aktuella frågor inom utbildning och kompetensförsörjning.

Reglab är en sammanslutning av 21 regioner och län, Vinnova, SKL och Tillväxtverket. Reglab organiserar flera nätverk inom regionalt tillväxtarbete och är ett långsiktigt utvecklingsprojekt med ambitionen att bli en egen organisation efter projekttidens slut i juli 2015. Ambitionen är att Reglab ska växa och så småningom bli en medlemsorganisation för alla som är intresserade av regionala utvecklingsfrågor. Reglab finansieras av sina medlemmar.

Regionerna besvarade även en enkät som skickades ut i maj 2011 till samtliga 21 aktörer med ansvar för regionala kompetensplattformar. Undersökningen genomfördes som webbenkät och besvarades av 18 regioner.¹²

Syftet med enkäten och träffarna var att identifiera hur de regionala aktörerna tar fram regionala analyser inom kompetensförsörjningsområdet och hur nationella myndigheter kan stödja dem i det arbetet. Enkätsvaren redovisas i bilaga 1 och anteckningar från en av träffarna, en workshop som ägde rum den 6 oktober 2011, finns i bilaga 2.

Därutöver har myndighetsgruppen haft en särskild avstämning med regionerna kring de slutsatser och förslag som myndighetsgruppen redovisar i denna rapport.

2.2.2 Informations- och erfarenhetsutbyte med andra relevanta aktörer och organisationer

I uppdraget pekades ett antal befintliga samverkansorgan ut som myndighetsgruppen bör ha en dialog med för att ta tillvara synpunkter och erfarenheter. Representanter från myndighetsgruppen har haft träffar med Skolverkets nationella programråd, Arbetsmarknadsrådet vid Myndigheten för yrkeshögskolan och Arbetsförmedlingens nationella branschråd. Därutöver har representanter från myndighetsgruppen även inbjudits till möten med olika nationella och regionala aktörer. En träff med samtliga Saco-förbund har genomförts för att informera om och diskutera uppdraget och arbetet. Dessutom har en träff genomförts med en partsgemensam utvecklingsgrupp inom tjänstesektorn. Representanter från myndighetsgruppen har även deltagit i olika arrangemang som regionala aktörer anordnat på temat kompetensförsörjning för att där informera om uppdraget och inhämta synpunkter.

¹² Ytterligare en region besvarade enkäten efter det att svarstiden gått ut.

3 Nationella myndigheters uppgifter och verksamhet inom kompetensförsörjning

3.1 Inledning

En förutsättning för att kunna samordna myndigheters arbete med analyser av kompetensförsörjningsbehov är kunskap om myndigheternas verksamhet inom området. Nedan beskrivs översiktligt respektive deltagande myndighet och samrådsmyndigheters verksamhet med koppling till kompetensförsörjningsområdet.

En djupare inventering av de deltagande myndigheternas analys- och statistikverksamhet finns i bilaga 3. Inventeringen omfattar även Högskoleverket eftersom Högskoleverket har bedömts vara en viktig aktör, bland annat när det gäller analyser av efterfrågan på utbildade inom högskolan och examinerades etablering på arbetsmarknaden. I bilagan redovisas inte Vinnovas rapporter eftersom deras analysverksamhet, främst i form av uppföljningar av olika forskningsprojekt, är inte av återkommande karaktär utan varierar beroende på inriktningen på projekten. Således ingår inte heller Vinnova i jämförelsen mellan myndigheternas analys- och statistikverksamhet i avsnitt 3.2.

Kartläggningen ger en överblick av analyser och underlag som tas fram av myndigheterna och utgör underlag för att identifiera beröringspunkter. Inventeringen har för varje enskild analys försökt belysa vilka underlag och metoder som använts, med vilken kontinuitet och på vilken nivå (nationell, regional respektive lokal) och vilken tidshorisont som används. Genomgången av myndigheternas verksamhet är en förutsättning för att kunna identifiera eventuella möjligheter att samordna och presentera analyser på ett mer lättöverskådligt och ändamålsenligt sätt för olika målgrupper.

Det finns dock fler nationella myndigheter som producerar prognoser eller studier om kompetensförsörjning. Socialstyrelsen publicerar prognoser över behovet av legitimerade yrkesgrupper inom hälso- och sjukvårdsområdet och är således en viktig aktör inom området. Myndighetsgruppen har därför haft kontakter med representanter från Socialstyrelsen i samband med deras deltagande i Arbetsförmedlingens nationella branschråd. De uttrycker behov av att fler berörda myndigheter bör omfattas i ett eventuellt fortsatt uppdrag kring kompetensförsörjning.

Andra exempel på myndigheter som har verksamhet med koppling till kompetensförsörjning är Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) och Europeiska socialfonden (ESF), vars verksamhet har en tydlig koppling till regional tillväxt och därmed också till kompetensförsörjning.

3.1.1 Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att bland annat effektivt sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft. Myndigheten ska också inhämta information om lediga arbeten, analysera, följa upp och utvärdera hur myndighetens verksamhet och de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna påverkar arbetsmarknadens funktionssätt, samt bedöma arbetsmarknadsläget för att tillhandahålla beslutsunderlag för den framtida arbetsmarknadspolitiken.

Två gånger per år publicerar Arbetsförmedlingen sina prognoser, Arbetsmarknadsutsikterna. Dessa presenteras i juni respektive december. Rapporterna finns på riks- och länsnivå och baseras dels på olika typer av statistik, dels på omfattande intervjuer med offentliga och privata arbetsgivare. Prognosarbetet ger myndigheten fördjupad information om nuläget och framtidsutsikterna på arbetsmarknaden. Kunskapen används för att underlätta matchningsprocessen och en positiv effekt av prognosarbetet är stärkta arbetsgivarkontakter och lokala nätverk. Detta underlättar även arbetet att hjälpa utsatta grupper ut på arbetsmarknaden. Prognoserna ger också signaler till externa aktörer, som exempelvis utbildningsanordnare och beslutsfattare, på olika nivåer.

Myndigheten tillhandahåller även ett vägledningsinstrument, Yrkeskompassen, med bedömningar om framtida arbetsmarknadsläge för cirka 200 yrken. Även denna produkt uppdateras två gånger per år och informationen finns på både nationell och regional nivå. Samtidigt med Yrkeskompassen publiceras skriften Var finns jobben?, en översikt av brist- och överskottsyrken inom olika yrkesgrupper. Bedömningarna i Yrkeskompassen baseras på arbetsförmedlingens bedömningar av arbetsmarknadsläget inom cirka 200 yrken, i kombination med kvalitativ information som inhämtas genom kontakter med branschföreträdare, fackförbund med flera. I Yrkeskompassen ingår också bedömningar på fem och tio års sikt för cirka hälften av de ingående yrkena. De långsiktiga prognoserna är nationella framskrivningar vilka främst är baserade på demografiska faktorer.

Arbetsförmedlingen publicerar dessutom verksamhetsstatistik med bland annat uppgifter om inskrivna arbetssökande, nyanmälda platser och varsel. Myndigheten publicerar även månatliga pressmeddelanden som sammanfattar de viktigaste aktuella tendenserna på arbetsmarknaden. Pressmeddelanden finns på både riks- och länsnivå, medan verksamhetsstatistik tillhandahålls ända ned på kommunnivå. Mer information finns på <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-prognoser.html>.

3.1.2 Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolans ansvarsområde omfattar eftergymnasial yrkesutbildning utanför högskola och universitet.

Myndigheten har i uppgift att analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan och besluta om vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan. Att bidra till att försörja arbetslivet med relevant kompetens av hög kvalitet är myndighetens viktigaste och mest centrala uppgift. Myndighetens uppdrag och verksamhet har således en stark koppling till kompetensförsörjning.

Utbildningar inom yrkeshögskolan bedrivs både av enskilda fysiska och juridiska personer (privata anordnare) och av offentliga anordnare. Myndigheten beviljar statsbidrag till utbildningsanordnare men även arbetslivet är medfinansierat. Myndigheten utövar tillsyn och granskar utbildningarnas kvalitet. Myndigheten har inte statistikansvar men framställer och publicerar viss statistik inom sitt ansvarsområde. Myndigheten är även ansvarig för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt ta fram ett nationellt kvalifikationsramverk.

Det övergripande syftet med myndighetens analyser är att de ska utgöra underlag för bedömningar av vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan. Det är såväl övergripande analyser av arbetsmarknadens utveckling som specifika analyser av yrken och yrkesroller, där metodutveckling fortfarande utgör en stor del av arbetet. Eftersom det är få som utbildas inom yrkeshögskolan jämfört med högskolor och universitet¹³ måste de sedvanliga metoderna att inhämta underlag via register hos SCB och underlag från Arbetsförmedlingen kompletteras med information direkt från relevanta arbetsgivare och organisationer. Kontakter med olika branschorganisationer och motsvarande samt regionala aktörer med ansvar för kompetensplattformar är därför nödvändigt. Analyserna av arbetslivets efterfrågan av kvalificerad arbetskraft görs på nationell nivå men har även ett regionalt perspektiv. Myndigheten ska enligt förordning (2009:130) om yrkeshögskolan vid beviljande om att utbildningar ska få ingå i yrkeshögskolan beakta att de har en ur samhällssynpunkt lämplig regional placering. Myndigheten genomför även uppföljningar av yrkeshögskolans resultat och effekter. Myndigheten ska också enligt sin instruktion informera och sprida kunskap om yrkeshögskolan och det samlade utbudet av utbildningar inom yrkeshögskolan.

¹³ Yrkeshögskoleutbildningar utgör cirka 10 procent av deltagare i eftergymnasial utbildning. Källa: Statistiska centralbyrån (2011) Antal deltagare i formell utbildning åren 2001-2010. Personer i åldern 20-74 år.

Vid myndigheten finns även ett arbetsmarknadsråd med representanter från arbetsliv och intresseorganisationer. Rådet ska bistå myndigheten med information om vilka kompetenser som efterfrågas av arbetslivet. Mer information finns på www.yhmyndigheten.se.

3.1.3 Skolverket

Skolverkets ansvarsområde är förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning och motsvarande skolformer. Myndigheten ska, förutom att formulera styrande dokument, genomföra, sammanfatta och publicera resultat av uppföljningar och utvärderingar för att därmed öka kunskapen om hur utbildningarna utvecklas i förhållande till de nationella målen. Myndigheten ska också stödja huvudmän i deras utbildningsverksamhet samt bidra till att förbättra deras förutsättningar att arbeta med utveckling av verksamheten för ökad måluppfyllelse.

De senaste åren har skolväsendet reformerats med bland annat ny skollag, nya förordningar samt nya kurs- och ämnesplaner. Yrkesprogrammen i gymnasieskolan har förändrats så att elever direkt efter avslutad yrkesutbildning förväntas vara anställningsbara i högre grad. I den nya skollagen har det tydliggjorts att gymnasieutbildningen ska vara en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen¹⁴. Skolverket beslutar även om tillstånd för avvikelser i form av särskilda varianter och riksrekrytering för enskilda gymnasieskolor. Vid bedömningen tas stor hänsyn till regionala och nationella kompetensbehov.

För att öka samverkan mellan skola och arbetsliv finns det även krav på att huvudmannen etablerar lokala programråd med representanter från olika delar av arbetslivet. På det nationella planet har Skolverket ett särskilt uppdrag att skapa nationella programråd (NPR) för varje yrkesprogram.

Skolverket ska i samverkan med de nationella råden analysera kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet, analysera elevernas etablering på arbetsmarknaden, följa utvecklingen inom respektive yrkesområde och analysera behovet av utbildning inom kompletterande och helt nya kompetensfält inom respektive yrkesområde.

Yrkesvux är en tidsbegränsad satsning inom vuxenutbildningen med riktade statsbidrag till kommunerna. Syftet med satsningen har varit att motverka brist på arbetskraft med yrkesutbildning och att nå de grupper som saknar gymnasieutbildning eller har en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Vid ett eventuellt urvalsförfarande har sökande med svag ställning på arbetsmarknaden förtur. Satsningen har pågått under perioden 2009–2011 och trappas ner under 2012–2013. Under hösten 2011 inleddes en satsning på gymnasial lärlingsutbildning för vuxna. Villkor för kommunernas deltagande i dessa satsningar är att de i planeringen av utbildningen samverkar med Arbetsförmedlingen och med representanter för de branscher utbildningen är avsedd för, samt att de kan visa att det finns ett behov av utbildningen. De ska också erbjuda studie- och yrkesvägledning och tillvarata deltagarnas tidigare förvärvade kunskaper och kompetens. För varje lärlingsutbildning ska det dessutom finnas ett lärlingsråd eller liknande annan funktion för samråd mellan utbildningens företrädare och arbetsmarknadens organisationer.

Vidare ska Skolverket utveckla registret över pedagogisk personal för att få ett mer detaljerat underlag för prognoser av tillgång och behov av lärare fördelat på olika verksamhets- och skolformer, årskurser samt undervisningsämnen.

Skolverket är även statistikansvarig myndighet för området skolväsende och barnomsorg. Syftet med statistiken och uppföljningssystemet är att det ska ge en samlad bild av skolverksamheten och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

¹⁴ 15 kap. 3 och 30 §§ skollagen (2010:800).

Varje år samlas uppgifter in via SCB om barn, elever, personal, kostnader och utbildningsresultat. Uppgifterna sammanställs till statistik per verksamhetsform och skolform. Statistiken redovisas för riket, län, kommuner och skolor. Prognoser av framtida elever i olika årskurser i grundskolan publiceras. Regeringen kan dessutom i vissa fall begära specifika statistikuppföljningar i särskilda uppdrag.

Data tillhandahålls också i databaser där det går att göra egna bearbetningar. Exempel på databaser är Siris och Salsa.¹⁵ Siris innehåller bland annat statistik om elever, lärare, resultat och kostnader i grund- och gymnasieskolan. Salsa är en databas som kan användas för jämförelser mellan skolors betygsresultat där hänsyn även tagits till elevsammansättningen, exempelvis socioekonomiska faktorer såsom föräldrars utbildningsnivå.

Skolverket planerar att under 2012 arbeta fram förslag till ny statistik om vad eleverna gör efter gymnasieskolan. Den ska omfatta såväl arbete som studier och till en början redovisas på riksnivå. På sikt ska presentationen utvidgas till län, kommuner och skolor.

För att öka kunskapen om hur utbildningssystemet fungerar genomför Skolverket, återkommande och vid speciella tillfällen, analyser i form av uppföljningar och utvärderingar. Ett exempel är en nyligen presenterad rapport om hur kommuner hanterar, planerar och dimensionerar sin gymnasieverksamhet. I en annan studie analyseras omfattningen av gymnasieelevers byten av program och vilka konsekvenser dessa kan få för elevernas hemkommuner. Skolverket har också i en studie utvärderat den försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning som pågick 1 juli 2008–30 juni 2011.

Skolsektorn har fått allt tydligare drag av marknad. Skolverket följer och analyserar utveckling och konsekvenser i det konkurrensutsatta skolsystemet i flera studier. I en rapport redovisas en rikstäckande kartläggning av de enskilda huvudmän som driver grundskolor och gymnasieskolor i Sverige. Dessutom beskrivs hur ägarstrukturerna på skolmarknaden har förändrats under perioden 2005–2009. Elever har fått större möjlighet att välja skola och allt fler elever väljer en annan skola än den som ligger närmast hemmet. I en studie presenteras en metod för att identifiera lokala och regionala skolmarknader som sträcker sig över kommungränser. Mer information finns på www.skolverket.se.

3.1.4 Statistiska centralbyrån

Statistiska centralbyrån, SCB, ansvarar för officiell statistik och för annan statlig statistik och tillhandahåller officiell statistik inom samtliga politikområden via sin webbplats. Myndigheten har till uppgift att utveckla, framställa och sprida statlig statistik, samordna överlämnandet av statistiska uppgifter till internationella organisationer och samordna det statliga statistiksystemet. Statistiken och analyserna ska kunna användas för beslutsfattande, debatt och forskning. SCB:s verksamhet är till hälften anslagsfinansierad och hälften finansieras av olika beställare. Majoriteten av SCB:s verksamhet genomförs på uppdrag av regeringen och nationella och regionala myndigheter men SCB har även kunder inom det privata näringslivet och bland forskare.

SCB ska göra långsiktiga prognoser och analyser över tillgången och efterfrågan på utbildade enligt särskilt beslut av regeringen. SCB publicerar vart tredje år långsiktiga prognoser om tillgången och efterfrågan på utbildade i rapporten *Trender och prognoser*. Analyserna ska spegla samspelet mellan utbildning och arbetsmarknad och täcka hela arbetsmarknaden. SCB:s analyser ska bland annat omfatta flöden för olika utbildningsgrupper in i och ut ur landet, långsiktiga effekter av demografiska förändringar på utbildning och arbetsmarknad, efterfrågan och tillgången på utbildade från hela utbildningsområdet inklusive forskarutbildade samt internationella jämförelser.

¹⁵ Siris = Skolverkets internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem.
Salsa = Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser.

SCB:s Arbetskraftsprognos, som även den görs vart tredje år, är en långsiktig prognos över det framtida arbetskraftsutbudet.

SCB:s Arbetskraftsbarometer, som genomförs årligen, ger arbetsgivarnas bedömning av arbetsmarknadsläget och utsikterna för de närmaste åren.

Därutöver görs enstaka analyser av olika slag till stöd för prognoserna; exempelvis sambandet mellan utbildning och yrke, yrkesspridning och utbytbart på arbetsmarknaden samt länens arbetsmarknad.

SCB publicerar även olika typer av temarapporter såsom könsstruktur per utbildning och yrke och gymnasieungdomars etablering på arbetsmarknaden.

SCB har vidare till uppgift att upprätta och tillhandahålla olika register såsom exempelvis registret över totalbefolkningen (RTB), utbildningsregistret, yrkesregistret, registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) samt sysselsättningsregistret. SCB ansvarar också för arbetskraftsundersökningarna (AKU).

På webbplatsen finns också Statistikdatabasen, där användare kan hämta olika data om exempelvis arbetsmarknad, utbildning och företagande. Det finns även möjlighet att göra egna bearbetningar av data. SCB tillhandahåller även anpassad regional statistik inom olika statistikområden. Där presenteras och tydliggörs på vilken geografisk nivå statistiken finns tillgänglig. Mer information finns på www.scb.se.

3.1.5 Tillväxtanalys

Tillväxtanalys, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser, huvudsakliga uppgift är att producera kunskapsunderlag till Regeringskansliet (främst Näringsdepartementet). Tillväxtanalys arbetar inom tre politikområden: näringspolitik, innovationspolitik och regional tillväxtpolitik. Myndighetens arbete inom kompetensförsörjningsområdet är således starkt kopplat till dess roll inom tillväxtpolitiken.

Tillväxtanalys är ansvarig myndighet för Sveriges officiella statistik om internationella företag, nystartade företag och konkurser. Tillväxtanalys är även ansvarig myndighet för att samlas in uppgifter för uppföljning av statligt stöd till näringslivet.

Tillväxtanalys ansvarar för verktyget Regionalt analys- och prognosystem (rAps), medan Tillväxtverket ansvarar för utbildningen kopplad till verktyget. Systemet består dels av en statistikdatabas (rAps-RIS) och ett prognosverktyg (rAps-modellsystem). rAps används av både offentliga och privata aktörer för att göra regionala analyser och prognoser. Myndigheten ansvarar även för GIS-verktyget PinPoint Sweden (PiPoS) vilken används för att utföra geografiska beskrivningar och tillgänglighetsanalyser.

En stor del av myndighetens analysverksamhet tar sig i uttryck i rapporter som behandlar specifika frågeställningar. Analysarbetet bygger på kvantitativa data från rAps och från SCB, men även på kvalitativa data som intervjuer med regionala aktörer. Tillväxtanalys publicerar årligen rapporten Tillväxtfakta, och vart annat år rapporten Regional tillväxt, vilka ger en samlad bild av tillståndet och utvecklingen i Sverige. Myndigheten producerar även rapporter med anknytning till kompetensförsörjning. Under 2010 publicerades till exempel rapporterna Regionernas arbetskraftsförsörjning och Malmfälten under förändring, vilka båda använder rAps för att prognostisera den framtida arbetskraftsförsörjningen i Sveriges FA-regioner¹⁶. Mer information finns på www.tillvaxtanalys.se.

3.1.6 Tillväxtverket

Tillväxtverket har till uppgift att utveckla och genomföra insatser som främjar entreprenörskap, ökad konkurrenskraft och tillväxt i företag, samt utvecklingskraft i alla

¹⁶ Tillväxtverket delar in Sverige i 72 funktionella analysregioner (FA-regioner). Indelningen baseras på pendlingsströmmar mellan kommuner och fångar på så sätt "faktiska vardagsregioner".

delar av landet. Myndigheten har en operativ roll och har till uppgift att aktivt bidra till genomförandet av Sveriges nationella strategi för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning. I uppdraget ingår även att förvalta programmen inom den Europeiska regionala utvecklingsfonden, som är en av EU:s strukturfonder, samt att vara ansvarig myndighet för turismstatistiken.

Tillväxtverket arbetar huvudsakligen med att genomföra program och aktiviteter tillsammans med företag och organisationer. Kopplat till det har myndigheten även en kunskapsgenererande funktion och genomför löpande uppföljningar och analyser som stöd både för den egna verksamheten och för myndighetens samarbetsparter. Analyserna ligger till grund för förslag till insatser inom myndighetens verksamhetsområde samt till omprioritering och effektivisering av insatser. Tillväxtverket har ansvaret för utbildningsinsatser till rAps. Tillväxtverket samverkar även med Tillväxtanalys gällande utveckling av rAps databas och prognosverktyg.

Tillväxtverket har i uppdrag att delta i, samordna och följa upp det regionala tillväxtarbetet. Myndigheten ska också förmedla kunskap till andra myndigheter och relevanta aktörer om regionalt tillväxtarbete samt främja samarbete, samordning, erfarenhetsutbyte och lärande mellan regionala och nationella aktörer. Inom ramen för detta arbetar myndigheten med utbyte och kunskapsutveckling för regionala och nationella aktörer med ansvar för tillväxtfrågor. Arbetet sker på flera arenor. Inom området kompetensförsörjning har myndigheten nyligen haft uppdraget att bistå länens varselsamordnare i deras arbete att mildra effekterna av varsel. Arbetet bestod i att bidra till erfarenhetsutbyte och lärande mellan länen.

Tillväxtverket tillhandahåller fakta och statistik om bland annat regional utveckling och tillväxt utöver specifik statistik inom turismområdet. När det gäller utveckling och användning av databaser, analysverktyg och statistik ska Tillväxtverket samverka med Tillväxtanalys och ansvarar för stöd-, utbildnings- och informationsinsatser till användarna av det regionala prognos och analysystemet rAps. I olika samarbeten med Tillväxtanalys och regionala aktörer arbetar myndigheten även med utveckling av analysverktyg, bland annat inom området kompetensförsörjning. I den utsträckning Tillväxtverket genomför egna undersökningar kring, exempelvis, villkor för företagande och entreprenörskap, ser myndigheten som sin uppgift att tillgängliggöra dessa för analyser på regional nivå. Mer information finns på www.tillvaxtverket.se.

3.1.7 Högskoleverket

Högskoleverket ska följa upp utbildningen, forskningen och det konstnärliga utvecklingsarbetet inom högskolan med beaktande av verksamhetens roll och sätt att fungera i förhållande till samhällets och arbetslivets utveckling och kompetensbehov. Verket ansvarar också för insamling, bearbetning och sammanställning av data om högskolan, och för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Det mesta av statistiken beställs från Statistiska centralbyrån.

Verksamheten består av tillsyn över verksamheten inom sitt ansvarsområde, kvalitetssäkring av högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå och produktion av information om högskolestudier. Verket ansvarar dessutom för bedömning av utländsk utbildning och följer upp examinerades etablering på arbetsmarknaden. Tillsammans med Internationella programkontoret (IPK) bedrivs forum för internationalisering.¹⁷

En stor del av verksamheten sker i samverkan med universitet och högskolor, bland annat kvalitetssäkringen av högskoleutbildning och uppföljningen av examinerades etablering på arbetsmarknaden.

¹⁷ En översyn av IPK:s, Högskoleverkets och Verket för högskoleservice verksamhet har nyligen genomförts och resulterat i ett förslag att dessa tre myndigheters verksamhet sammanslås i två myndigheter. Prop. 2011/12:133 Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m..

Högskoleverket har sedan 2003 analyserat examinerades etablering på arbetsmarknaden. Under flera år har detta också varit ett återkommande uppdrag i myndighetens regleringsbrev. I uppdraget ingår att samverka med universitet och högskolor. Högskoleverket har publicerat en årlig rapport inom ramarna för uppdraget när det gäller högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå. Den första rapporten var dock en egeninitierad analys. Analyserna finns till viss del på regional nivå eftersom det finns vissa uppgifter för olika lärosäten. På eget initiativ har Högskoleverket vid tre olika tillfällen också genomfört uppföljningar av doktorsexaminerades etablering på arbetsmarknaden.

Högskoleverket har även haft en återkommande uppgift att lämna underlag för universitetens och högskolornas planering av utbildningsutbud på grundnivå och avancerad nivå i relation till arbetsmarknadens framtida efterfrågan. Uppdraget har genomförts i samverkan med SCB och baseras till stor del på de statistiska analyser som görs i publikationen *Trender och prognoser*. Uppgifter på nationell nivå har under åren 2006–2010 redovisats för cirka 30 olika utbildningsgrupper. En utvärdering av lärosätenas användning av de publicerade rapporterna slutfördes i början av 2011. Högskoleverket tillhandahåller även en databas, NU-statistikdatabasen¹⁸, där uppgifter om bland annat rekrytering, sökandetryck och resultat redovisas för respektive lärosäte. Mer information finns på www.hsv.se.

3.1.8 Vinnova

Verket för innovationssystem, Vinnova, har till uppgift att främja hållbar tillväxt i Sverige genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. En viktig del av Vinnovas verksamhet är att öka samarbetet mellan näringsliv, akademi, offentliga institutioner och andra organisationer i innovationssystemet. Verksamheten bedrivs bland annat genom långsiktiga investeringar i starka forsknings- och innovationsmiljöer, genom att investera i projekt som ska öka kommersialiseringen av forskningsresultat, eller genom att skapa mötesplatser. Myndigheten ska verka för nyttiggörande av forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft. Vinnovas roll inom kompetensförsörjningsområdet är att skapa kunskap om innovationssystemet och hur forskningsresultat kan kommersialiseras. Utifrån det perspektivet genomför Vinnova analyser av satsningar på forsknings- och innovationssystem som belyser effekter, exempelvis förbättringar i företags processer och som har betydelse för företagens utveckling. Vinnova stöder även projekt som ska bidra till förbättrad omställningsförmåga och effektivare strategier för kompetensförsörjning i olika typer av organisationer och verksamheter. Projekten genomförs inom flera branscher, från små till stora företag och inom offentlig sektor. Projekten fokuserar på behov i företag och organisationer men bidrar även till analyser av arbetsmarknadens funktionssätt. Mer information finns på www.vinnova.se.

3.2 Myndigheternas analyser och statistik

I detta avsnitt görs en sammanfattande och jämförande redovisning av myndigheternas analys- och statistikverksamhet med koppling till kompetensförsörjningsområdet. Som tidigare nämnts ingår inte Vinnova i jämförelsen eftersom de inte publicerar återkommande analyser. Jämförelserna bygger på den kartläggning som genomförts och som redovisas i detalj i bilaga 3.

¹⁸ NU = Nationell uppföljning.

Tabell 1 Sammanfattande redovisning av myndigheternas analys- och statistikverksamhet

Aktör	Inriktning	Redovisningsnivå, analyser	Redovisningsnivå, data	Huvudsakliga målgrupper
Arbetsförmedlingen	Bred (se bilaga 3)	Nationell, län	Nationell, län, kommun	Regeringen, övriga beslutsfattare, arbetsförmedlare, arbetssökande, utbildningsanordnare
Högskoleverket	Högskoleutbildning	Nationell, lärosäten	Nationell, lärosäten	Regeringen, övriga beslutsfattare, utbildningsanordnare, aktiva och blivande studenter, allmänhet
Myndigheten för yrkeshögskolan	Analys av efterfrågan på eftergymnasiala yrkesutbildningar, uppföljningsstudier	Nationell, län	Nationell, län	Regeringen, arbetsliv, utbildningsanordnare, regionala aktörer inom utbildning och arbetsliv, aktiva och blivande studerande
SCB	Bred (se bilaga 3)	Nationell, län	Nationell, län, kommun	Regeringen, övriga beslutsfattare, utbildningsplanerare, studie- och yrkesvägledare, studerande, forskare och allmänhet
Skolverket	Förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning	Nationell	Nationell, län, kommun, skolnivå	Regeringen, skolhuvudmän, övriga verksamma inom skolväsendet, studie- och yrkesvägledare, elever
Tillväxtanalys	Tillväxt och innovation	Nationell, FA-regioner*	Nationell, län, kommun, FA-regioner	Regeringen, Regeringskansliet och regionala aktörer
Tillväxtverket	Turism Entreprenörskap Företagens villkor	Nationell	Nationell, län, FA-regioner	Regeringen, regionala och kommunala aktörer och beslutsfattare, näringsidkare

* Tillväxtverket delar in Sverige i 72 funktionella analysregioner (FA-regioner). Indelningen baseras på pendlingsströmmar mellan kommuner och fångar på så sätt "faktiska vardagsregioner".

Tabellen ovan visar myndigheternas huvudsakliga inriktning och vilken geografisk eller administrativ nivå som används i analyserna respektive för redovisningen av statistiken samt myndigheternas huvudsakliga målgrupper.

Genomgången av myndigheternas analys- och statistikverksamhet visar att Arbetsförmedlingen och SCB är de myndigheter som har en bred inriktning på studier inom arbetsmarknadsområdet, men också analyser inom utbildningsområdet. Båda myndigheterna publicerar underlag som visar på matchningen mellan dessa perspektiv. Arbetsförmedlingen producerar bland annat statistik om arbetssökande och genomför prognoser avseende yrken. SCB publicerar prognoser över tillgång och efterfrågan på utbildade. Arbetsförmedlingen och SCB har således i uppdrag att beskriva arbetsmarknaden och kompetensförsörjningen i allmänhet. SCB tillhandahåller ett brett utbud av statistik och analyser inom arbetsmarknads- och utbildningsområdet. Det är därför naturligt att SCB, i egenskap av producent av och som samordningsansvarig för statistik, utgör en källa för inhämtande av data och som andra myndigheter är beroende av för att göra egna analyser.

Utbildningsmyndigheterna Skolverket, Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket tillhandahåller såväl statistik som analyser av olika aspekter inom de utbildningsformer som ingår i deras verksamhetsområden. Skolverkets och Högskoleverkets analyser och underlag är till största delen inriktade mot respektive utbildningsformer som de ansvarar för och har inte ett lika tydligt kompetensförsörjningsperspektiv som Myndigheten för yrkeshögskolans analyser har.

Myndigheten för yrkeshögskolan genomför analyser av arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan men även analyser av yrkeshögskolans resultat och effekter. Myndigheten har dock inte i uppgift att framställa statistik inom sitt ansvarsområde vilket Skolverket och Högskoleverket har eftersom de är statistikansvariga för skolväsendet respektive högskoleväsendet. I dagsläget finns ingen statistikansvarig myndighet för eftergymnasiala yrkesutbildningar utanför högskola och universitet.

Utbildningsmyndigheterna tillhandahåller även databaser och webbplatser över utbudet av utbildningar. Myndigheten för yrkeshögskolan tillhandahåller yrkeshogskolan.se, Högskoleverket studera.nu och Skolverket utbildningsinfo.se. Informationen handlar om vilken typ av inriktning, var de geografiskt är förlagda, när utbildningar kan sökas och i vilken studieform (bundet eller distans, heltid eller deltid) som utbildningarna bedrivs. Viss information om arbetsmarknadsutsikterna för utbildningar finns i Högskoleverkets studera.nu och i Skolverkets utbildningsinfo.se. Informationen bygger på Arbetsförmedlingens prognoser. Myndigheten för yrkeshögskolan tillhandahåller även information, via valideringsinfo.se, till personer som vill få sin reella kompetens validerad för att förbättra sina möjligheter på arbetsmarknaden.

Tillväxtanalys och Tillväxtverket skiljer sig något från övriga myndigheter då de utför studier inom kompetensförsörjning kopplat till innovation och tillväxt. Tillväxtanalys analysarbete bestäms till stor del av myndighetens regleringsbrev, vilket innebär att myndigheten främst producerar studier inriktade mot specifika frågeställningar och få årligen återkommande analyser. Analysarbetet inom kompetensförsörjningsområdet är således varierande från år till år. Tillväxtverket initierar uppföljningar och analyser utifrån behov i pågående program, insatser eller nyutvecklingsprojekt.

Av genomgången framgår att det finns en skillnad mellan vilken geografisk nivå som används i analyserna och på vilken nivå som data finns tillgängliga. De vanligaste geografiska nivåerna för analyser är den nationella nivån och länsnivån. Men flera myndigheter redovisar statistik på både läns- och kommunnivå, vilket innebär att regionala aktörer har möjligheter att utföra egna analyser.

Det är vidare angeläget att identifiera vilka målgrupper myndigheterna vänder sig till för att se om dessa sammanfaller. I de fall man tydligt har samma målgrupp torde det finnas möjligheter att samordna, samla och sprida information till dessa för att få synergieffekter.

De flesta myndigheter har beslutsfattare på både nationell och regional nivå som målgrupp. Arbetsförmedlingen och SCB har troligen den bredaste målgruppen eftersom de har ett mer allmänt fokus. Myndigheten för yrkeshögskolan och Högskoleverket har beslutsfattare inom utbildningsområdet även på regional nivå som tydlig målgrupp. Det vill säga huvudmän, utbildningsanordnare och lärosäten. Skolverkets viktigaste målgrupp är beslutsfattare på huvudmanna- och skolnivå. Eftersom skolhuvudmännen utgörs av både landsting, kommuner och enskilda fristående skolor redovisar Skolverket data på länsnivå, kommunnivå och skolnivå.

Tillväxtanalys skiljer sig något från de andra myndigheterna eftersom den huvudsakliga målgruppen är regeringen. En stor del av myndighetens rapporter är av intresse för andra aktörer, även om de huvudsakligen inte är skrivna för dem. Tillväxtanalys verktyg rAps är däremot inriktat och anpassat speciellt för regionala aktörer.

Av inventeringen framgår också att flera av myndigheterna använder sig av samma aktörer, det vill säga arbetstagarorganisationer, branschorganisationer, arbetsgivare med flera, för att inhämta information och material. Ett konkret exempel är att deltagare i

Arbetsförmedlingens nationella branschråd, Skolverkets nationella programråd och Myndigheten för yrkeshögskolans branschnätverk utgörs av ungefär samma organisationer och personer.

De flesta av myndigheternas rapporter och analyser är inte specifikt anpassade för att användas av enskilda, förutom Arbetsförmedlingens Yrkeskompassen som riktar sig till dem som står inför ett utbildnings- eller yrkesval. Även SCB:s Arbetskraftsbarometer och Trender och prognoser riktar sig till enskilda.

Av inventeringen kan man dra slutsatsen att det är få överlappningar när det gäller innehållet i myndigheternas rapporter. I de fall det finns liknande information i rapporterna beror det huvudsakligen på att information har hämtats från en annan myndighet. Till exempel använder sig Myndigheten för yrkeshögskolan av den information som publiceras i Arbetsförmedlingens Yrkeskompass och Yrken från A till Ö i sina yrkesanalyser.

Av kartläggningen och jämförelsen kan man dra slutsatsen att det finns olika behov av samverkan mellan nationella myndigheter när det gäller samordning av analysverksamhet. Det finns behov av samverkan mellan nationella myndigheter, men i olika omfattning och inom olika sakområden. Samverkan bygger på att hitta gemensamma nämnare, beröringspunkter. De myndigheter som har likartade uppdrag och som utför liknande typ av rapporter år efter år, har ett tydligare behov av att samverka. Myndigheter som är beroende av och använder andra myndigheters analyser och statistik, har också ett behov av att föra en dialog med varandra kring innehåll och tillhandahållande av underlag. Det tydligaste behovet av samverkan gäller nationella myndigheters kontakter med regionala aktörer, kontakter med arbetslivet och hur myndigheterna gemensamt och enskilt kan bidra i arbetet med regionala tillväxtfrågor och då med fokus på kompetensförsörjning.

4 Regionala och lokala aktörers uppgifter och verksamhet inom kompetensförsörjning

4.1.1 Uppdrag att etablera kompetensplattformar

Regeringen har gett regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan eller (där dessa organ inte finns) länsstyrelser, i uppdrag att etablera kompetensplattformar för samverkan inom kompetensförsörjning och utbildningsplanering på kort och lång sikt.¹⁹ Det övergripande syftet är att stärka förutsättningarna för en god kompetensförsörjning och bidra till en hållbar nationell och regional tillväxt samt öka kunskaperna om regionernas behov och förmedla kunskap mellan regional och nationell nivå samt att bygga strukturer.

Regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan "ska för respektive län ta fram kunskapsunderlag och behovsanalyser som förhåller sig till funktionella arbetsmarknadsregioner". Inom ramen för uppdraget ska självstyrelseorganen och samverkansorganen samverka med relevanta regionala och lokala aktörer.

De ska även "samråda och föra dialog med statliga myndigheter inom kompetensförsörjningsområdet". Etableringen av kompetensplattformen ska bygga på redan etablerade samverkansformer inom kompetensförsörjningsområdet i länet. Uppdraget ska genomföras i dialog med berörda aktörer i angränsande län och förhålla sig till näringslivets och arbetsmarknadens behov samt funktionella arbetsmarknadsregioner.

Syftet med kompetensplattformarna är att bidra till

- ökad kunskap, översikt och samordning av behovsanalyser inom kompetensförsörjnings- och utbildningsområdet,
- ökad samverkan kring kompetensförsörjning och utbildningsplanering,
- ökad kunskap om utbud av och efterfrågan på utbildningsformer med utgångspunkt i de olika utbildningsformernas nationella mål samt myndigheternas ansvar.

4.1.2 Förutsättningar för utbildningsplanering

Utbildningsfrågorna är centrala i diskussionen om framtida kompetensförsörjning. Utbildningsplanering utpekas också tydligt i uppdraget till regionala organ när det gäller etablerandet av kompetensplattformarna. Det är därför viktigt att förstå vilka utgångspunkterna är, det vill säga vems behov som styr när det gäller dimensionering av olika typer av utbildningar samt vilken eller vilka aktörer som har mandat att planera utbildningar.

Gymnasieutbildningar och högskoleutbildningar ska huvudsakligen tillgodose individens behov av utbildning men i den nya gymnasiereformen har även gymnasieskolan fått en tydligare roll som bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen.²⁰ Det är kommunerna som primärt ansvarar för planering och dimensionering av gymnasial utbildning, men offentliga huvudmän ska inte bara ta hänsyn till behovet av kompetensförsörjning vid planering och dimensionering av gymnasiet. Enligt skollagen 15 kap. 30 § ska huvudmannen "så långt det är möjligt" anpassa vilka utbildningar som erbjuds och antal platser "med hänsyn till ungdomarnas önskemål". Besluten bakom dimensioneringen rymmer alltså underlag som kan ge direkt motsatta signaler vad det gäller reellt kompetensbehov och ungdomars önskemål. Det är kommunerna som primärt ansvarar för planering och dimensionering av gymnasial utbildning. Den nya

¹⁹ Näringsdepartementet (2009). Villkor m.m. för budgetåret 2010 för regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan (N2009/9378/RT, N2009/9576/KLS (delvis), N2009/9577/KLS (delvis)).

²⁰ 15 kap. 3 § skollagen (2010:800).

gymnasiereformen som bland annat innebär att eleverna ska vara bättre rustade att direkt bli anställningsbara, ställer också krav på att huvudmannen etablerar lokala programråd med representanter från olika delar av arbetslivet. Syftet är att få en närmare samverkan mellan arbetslivet och gymnasieutbildningar.

De eftergymnasiala utbildningarna, utbildningar vid universitet och högskolor och utbildningar inom yrkeshögskolan, skiljer sig åt betydligt vad gäller syftet. Högskoleutbildningar ska primärt tillgodose individens behov av utbildning, även om högskolan också har ett arbetsmarknadsperspektiv. Utbildningar inom yrkeshögskolan har emellertid en tydligare koppling till arbetslivets behov av arbetskraft.

Eftersom utbildningsplanering har betonats i uppdraget om etablerandet av regionala kompetensplattformar bör de förväntningar som finns på regionala aktörer i denna fråga ses i ljuset av deras möjligheter att påverka det regionala utbudet av utbildningar. Eftersom det är kommunerna som har det primära ansvaret för utbildningar på gymnasial nivå har regionerna således inget mandat att direkt påverka utbudet av utbildningar – vare sig avseende dimensionering eller inriktning. De regionala aktörerna kan enbart bidra med information och underlag till huvudmän och utbildningsanordnare för att därigenom påverka utbildningsplaneringen.

Denna problematik verifieras i våra kontakter med regionerna, där flera upplever att det finns ett glapp mellan utbildarna och kompetensplattformarna. Om utbildarna inte utbildar den kompetens som plattformarna anser behövs – vad spelar då kompetensplattformarna för roll? Regionerna anger också att det saknas arenor för kommunikation mellan den regionala och nationella nivån.

Ett annat dilemma är lokal och regional arbetslivsrepresentation i de lokala programråd, som skolhuvudmän ska upprätta i syfte att öka kopplingen mellan skola och arbetsliv inom gymnasieskolans yrkesprogram. Råden förväntas bestå av företrädare för det lokala och regionala arbetslivet. Detta kan bli problematiskt eftersom det finns ett stort antal gymnasieskolor och tillgången på relevanta personer från arbetslivet är begränsad. Samma organisationer och personer kommer troligen att bli efterfrågade för att ingå i dessa programråd.

5 Dialog och samverkan inom kompetensförsörjning – slutsatser

5.1 Behov av struktur för nationell samordning

Uppdraget innebär att främja nationell samordning, dialog samt informations- och kunskapsförmedling mellan myndigheter med ansvar inom kompetensförsörjningsområdet.

Kartläggningen och erfarenheter under uppdraget har visat flera beröringspunkter mellan de deltagande myndigheterna. Den övergripande gemensamma nämnaren är att samtliga i varierande utsträckning har en koppling till kompetensförsörjningsområdet och även har regionala aktörer som målgrupp. Men det är det tydligt att vissa myndigheter har fler gemensamma beröringspunkter medan vissa myndigheters verksamhet i begränsad utsträckning har tydliga kopplingar till övriga myndigheters verksamhet.

Inventeringen av deltagande myndigheters analys- och statistikverksamhet med koppling till kompetensförsörjning visar att det finns få överlappningar när det gäller innehåll i rapporter och tillhandahållande av statistik och annat underlag. Däremot är det tydligt att myndigheterna använder sig av samma källor när de samlar in data. Man använder sig också av varandras rapporter och underlag för att göra egna analyser och bedömningar utifrån sina respektive behov. Här är SCB som statistikproducent med ansvar för statistik och analyser inom relevanta områden som arbetsmarknad, utbildning och befolkning en viktig aktör.

När det gäller insamling av information via kontakter med branscher och andra intresseorganisationer och sammanslutningar har flera myndigheter skapat olika råd och nätverk för dialog. I det fallet kan det konstateras att dessa intressenter ofta sammanfaller och används av myndigheterna utifrån sina specifika behov, och i vissa fall sammanfaller behoven. Samordning av sådana möten torde därför vara rimligt för att effektivisera dessa kontakter.

Av ovanstående drar myndighetsgruppen slutsatsen att det finns konkreta behov av samverkan, inte enbart för att skapa mervärde för myndigheter utan också för att skapa mervärde för tredje part, exempelvis branschorganisationer, regionala aktörer och enskilda. För att samverkan ska vara effektiv och fungera i ett långsiktigt perspektiv krävs strukturer som stödjer dialog, kunskaps- och informationsutbyte. Sådana strukturer kan bland annat utgöras av fysiska och webbaserade mötesplatser. Det är angeläget att erfarenheter och information kan kommuniceras mellan aktörer och tas tillvara utan att vara bunden till vissa personer. En stadigvarande struktur för utbyte av information och erfarenhet gör också att myndigheterna kan använda varandras expertkunskap på ett systematiskt sätt.

5.2 Regioners behov av samverkan, underlag och stöd

Uppdraget innebär att skapa en gemensam struktur för kunskaps- och erfarenhetsutbyte med länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan. Arbetet förutsätts genomföras i nära kontakt med regionala aktörer. De regionala kompetensplattformarna som regionala självstyrelseorgan, samverkansorgan och länsstyrelser ska etablera, nämns i uppdraget som särskilt viktiga dialogpartners. Myndighetsgruppen har därför på olika sätt haft kontakter med företrädare för kompetensplattformarna för att identifiera behov av underlag som nationella myndigheter kan tillhandahålla, exempelvis vilka problem det finns när det gäller att inhämta och använda data.

Nedanstående slutsatser bygger huvudsakligen på det som framkommit vid möten med regionerna, via den enkät som myndighetsgruppen riktade till ansvariga för etableringen av kompetensplattformarna samt beskrivningar och slutsatser i den konsultrapport kring

uppföljning av regional kompetensförsörjning som genomförts på uppdrag av Tillväxtverket²¹.

5.2.1 Kompetensplattformarnas organisation och resurser

Förutsättningarna på regional nivå i fråga om resurser varierar och oftast är det enstaka handläggare som arbetar med frågorna kring kompetensförsörjning. Bristen på resurser är inte enbart kopplad till antalet personer eller ekonomin, utan även när det gäller analyser och statistik är kompetensen att utföra respektive tolka dessa varierande och vissa fall bristfällig. Majoriteten av regionerna har till exempel anlitat externa konsulter för att genomföra behovsanalyser av kompetenser. Detta kan i sig vara ett problem i de fall kompetensen och kunskapen försvinner när konsultuppdraget är slutfört. Regionerna har även framfört att bristen på resurser också begränsar möjligheten att beställa relevant statistik av SCB.

Resursfrågan är inte något som nationella myndigheter styr över. Däremot kan nationella myndigheter genomföra insatser, inom ramen för sina uppdrag och uppgifter, som till viss del kan kompensera bristen på resurser. Detta kan ske exempelvis genom stöd i form av kompetensutveckling och anpassning av material.

Utifrån uppföljningen av arbetet med kompetensplattformar tycks uppdraget att etablera dessa ha gett legitimitet åt kompetensförsörjningsfrågorna, vilket regionerna anser vara viktigt.²² Det ger möjligen dagens arbete med plattformar för kompetensförsörjnings-arbetet bättre förutsättningar än tidigare ansatser. Samtidigt är utmaningarna mer omfattande, men det utgör också incitament i sig för att mobilisera ett bredare deltagande än tidigare.

5.2.2 Behov av struktur och dialog

Regionerna har påtalat behov av bättre nationell samordning, behov av ökad dialog med myndigheter och en översikt av frågor kring kompetensförsörjning. Flertalet regioner saknar modeller att arbeta efter och det finns behov av att utveckla och få stöd till utveckling av metoder och arbetsformer. Forum som Reglab där man utbyter erfarenheter mellan regioner är viktiga och kan kompletteras med en sammanhållande struktur kring kompetensförsörjning och även stöd för utveckling av metoder och ren kompetensutveckling.

Regionerna vill också ha mer utbyte med nationella myndigheter än i dag. Regionerna har väldigt begränsat samarbete med nationella myndigheter undantaget Arbetsförmedlingen, men även där behövs samarbetet utvecklas. I det sammanhanget är det viktigt att i dialog med regionerna identifiera reella behov. Dialogen bör bygga på redan befintliga arenor, men stärkas på olika sätt för att skapa en mer sammanhållen och långsiktig organisation kring frågorna för struktur och stöd.

Varken regionerna eller staten kan på egen hand skapa bra förutsättningar för en god kompetensförsörjning utan det måste ske i en högre grad av samverkan än tidigare. Insatser behöver ske på de olika nivåerna med hänsyn till de olika uppgifter, kompetenser och verktyg som respektive nivå förfogar över. Ett verktyg kan vara en webbportal där information inom kompetensförsörjningsområdet kan synliggöras för olika aktörer såsom nationella myndigheter, regioner, utbildningsanordnare och enskilda.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att det finns ett ömsesidigt behov av kunskapsutbyte mellan nationella myndigheter och regionala aktörer med ansvar för etablerandet av regionala kompetensplattformar. De nationella myndigheternas analyser och underlag utgör ofta grunden även för regionala aktörers analyser av kompetensbehov.

²¹ Tillväxtverket (2012). Uppföljning av regionalt kompetensförsörjningsarbete, rapport 0120.

²² Tillväxtverket (2012). Uppföljning av regionalt kompetensförsörjningsarbete rapport 0120.

Men de regionala aktörernas analyser borde också vara intressanta för nationella myndigheter och användas för att få en bild av utvecklingen inom regionerna. En del regioner framhåller att de analyser och prognoser som har utförts av de regionala kompetensplattformarna borde sammanställas. Detta skulle underlättas om de regionala analyserna hade en gemensam struktur och till viss del även innehåll. Vissa regioner efterfrågar också en gemensam struktur för de regionala analyserna samt principer för hur de bör utföras, för att på så vis öka jämförbarheten.

I dagsläget är det oklart huruvida de regionala analyserna kan och ska tillhandahållas på ett sådant sätt att de även i högre utsträckning kan användas av Regeringskansliet och nationella myndigheter.

5.2.3 Behov av regionala underlag

De fyra främsta problemen som framkommit i kontakter med företrädare för regionerna är att

- det finns en brist på regionala analyser och prognoser,
- det finns en brist på analyser av näringslivets och branschers utveckling,
- det är svårt att jämföra underlag från olika aktörer,
- det svårt att få tillgång till data.

Det främsta problemet är således att det finns en brist på regionala analyser och prognoser. Ett dilemma med regionala analyser är dock att det är mer komplicerat och många gånger inte ens lämpligt att ta fram prognoser på en så detaljerad nivå. Analyser och prognoser blir i regel mer osäkra ju mer detaljerad information om till exempel yrken och regional nivå som efterfrågas.

För att kunna genomföra relevanta analyser av kompetensbehov har regionerna efterfrågat statistik nedbruten på regional nivå. Flertalet regioner har efterlyst någon form av statistiskt baspaket. Det är dels en kostnadsfråga för regionerna, dels en fråga om att underlätta valet av grundläggande material. Möjligheten att ta fram statistik som är särskilt anpassad måste utredas vidare.

De prognoser som i dag görs vid exempelvis SCB bygger på den statistik som finns och de erfarenheter som byggs upp i olika modeller. Prognosmetodiken kan inte automatiskt omsättas till regional nivå. Den måste i stället formas regionalt baserat på den regionala kunskap som finns där. Under 2011 pågick arbeten med regionalt nedbruten statistik och analyser. Syftet var att utveckla regionala analyser för de tre storstadsområdena, motsvarande den nationella rapporten *Trender och prognoser*.

En hel del av den statistik som efterfrågas finns att tillgå även om den har olika aktualitet. SCB gör löpande arbetskraftsundersökningar (AKU) genom ett stort antal intervjuer för att skapa statistik med god aktualitet. Precisionen försämras dock avsevärt då man bryter ned AKU till regionnivå. Statistik med god aktualitet över arbetslösa finns hos Arbetsförmedlingen ned på kommunnivå.

Några regioner påtalar problem med att de inte får tillgång till individdata för att kunna göra relevanta bearbetningar. Här anger de att det finns en konflikt mellan regionernas behov av mikrodata som man själva kan bearbeta (i stället för att beställa bearbetningar från SCB) och sekretesslagstiftningen som ska värna individens integritet.

rAps är ett verktyg som kan användas för regionala analyser och det är även flexibelt för utveckling och förbättring utifrån användarnas behov. rAps-prognossystem måste dock uppdateras och det är i dag osäkert om det finns finansiella resurser för att göra det. Uppdateringen och utvecklingen av såväl rAps-RIS som rAps-prognossystem är därför vilande för närvarande.

I kontakter med regionerna har det även framgått att data på kommunnivå är viktigt för att kunna planera och följa upp utbildningar inom skolväsendet. De uttrycker dessutom önskemål om att de nationella utbildningsmyndigheterna blir bättre på att redovisa uppföljningar av utbildningar på relevant nivå.

Flertalet regioner har i arbetet med kompetensplattformarna anlitat externa konsulter för att skaffa sig en bild av läget i regionen med prognoser på hur tillgång och efterfrågan av arbetskraft inom olika sektorer kan komma att se ut.

5.2.4 Behov av utbildning och stöd

Flera regioner framhåller att kompetensen att använda och analysera olika data är begränsad. Regionerna efterlyser att nationella myndigheter i högre utsträckning tillhandahåller stöd och vägledning i att använda och värdera relevanta underlag. Olika rapporter med olika metoder har lett till en förvirring om vilka analyser som är lämpliga att använda utifrån de behov regionerna har. Det viktigaste är således att regionerna får möjlighet att diskutera och ges vägledning i hur analyser och underlag kan användas och hur de kan jämföras och komplettera varandra.

Flera regioner framhåller att de vore behjälpta av stöd och kompetensutveckling kring att utföra analyser och prognoser. De nationella myndigheterna skulle kunna ge stöd och kompetensutveckling genom att bjuda in till konferenser och seminarier till exempel i samband med utgivningen av större rapporter. Att de nationella myndigheterna bjuder in till seminarier i en större omfattning än i dag, är något som är efterfrågat av regionerna.

En sammanställning av rapporter inom kompetensförsörjningsområdet återfinns i den här rapporten samt i en rapport som utgivits av Västra Götalandsregionen²³. En sammanställning av analyser och prognoser är dock bara ett första steg, det behövs även en dialog kring nyttan av och begränsningar i användandet av analyser.

5.3 Övriga aktörers synpunkter

Representanter från myndighetsgruppen har även haft dialog och utbyte med andra aktörer, både på initiativ från intressegrupper men även på initiativ från myndighetsgruppen. Representanter från myndighetsgruppen har bland annat haft möten med Arbetsförmedlingens nationella branschråd, Skolverkets nationella programråd och arbetsmarknadsrådet vid Myndigheten för yrkeshögskolan. I samtliga råd är branschorganisationer, intresseorganisationer och myndigheter representerade. De sammanfattande reaktionerna och synpunkterna som kommit fram är att uppdraget om bättre samordning mellan nationella myndigheter ses som positivt och att fortsatt samordning ses som angeläget.

Behov av samordning mellan nationella myndigheter och samordning i dess kontakter med branschorganisationer och intresseorganisationer är det som märks tydligast. Andra synpunkter är att samordning behövs för att aktörer lättare ska kunna orientera sig bland utbudet av analyser och rapporter med relevans för kompetensförsörjning.

Ett annat tydligt exempel från kontakter med regionala aktörer och deltagare i ovan nämnda organisationer är behovet av uppföljningar av studerande efter avslutad utbildning. Uppföljningar efterfrågas bland annat för att kunna jämföra olika utbildningsformers bidrag till att tillgodose arbetslivets behov av arbetskraft. Har de examinerade ett arbete som överensstämmer med deras utbildning och hur väl är de etablerade på arbetsmarknaden? Här finns ett behov av samordning mellan utbildningsmyndigheterna för att öka jämförbarheten av uppföljningsstudiernas resultat för olika utbildningsformer. Samverkan kan också leda till bättre synliggörande av sådana uppföljningsstudier.

De synpunkter som framkommit kan sammanfattas i följande punkter.

²³ Västra Götalandsregionen (2010). Förundersökning som underlag för bedömning av en longitudinell studie av kompetensförsörjning inom Västra Götalandsregionen.

- Myndigheter behöver gå samman och bidra med olika fackkompetenser för att återkommande presentera analyser.
- Bättre information och underlag om återväxt från utbildningssystemet, exempelvis relevanta uppföljningar av studerande och examinerade från olika utbildningsformer för att se var de hamnar efter utbildningen.
- Bristande samordning mellan nationella myndigheter i kontakter med branscher.
- Bristande samordning mellan och inom olika departement och mellan nationella myndigheter.

Socialstyrelsen, som deltar i Arbetsförmedlingens nationella branschråd inom vård- och omsorg, pekar på vikten av att analyser och bedömningar av framtida behov av kompetens bör avse all personal inom socialtjänst och hälso- och sjukvård, oberoende av om de är legitimerade eller inte. Det är särskilt angeläget att detta sker inom vården och omsorgen om äldre, då detta område är stort och kommer att möta stora förändringar ifråga om förutsättningarna för kompetensförsörjningen (demografi, kompetenskrav, rekrytering). Därutöver uppmärksammar Socialstyrelsen att fler berörda nationella myndigheter deltar i ett eventuellt fortsatt uppdrag om samverkan inom kompetensförsörjningsområdet, där Socialstyrelsen är en sådan relevant myndighet.

5.4 Nationella myndigheters möjligheter att bidra till en god kompetensförsörjning

Flera nationella myndigheter har i uppdrag att analysera eller ta fram prognoser om framtida behov av arbetskraft. Analyserna genomförs i olika omfattning, med olika metoder och i olika syften. De analyser om framtida kompetensbehov inom olika yrkes- och branschområden, som nationella myndigheter tar fram utgör en viktig del av beslutsunderlagen för såväl nationella som regionala aktörer.

Samtidigt vill myndighetsgruppen uppmärksamma att det kan finnas en övertro på att prognoser och analyser ger svar på hur framtiden kommer att se ut, och att individers beteende kan styras genom den information som tillhandahålls. Även om relevant information blir mer tillgänglig för olika aktörer innebär inte detta automatiskt att utbudet av och efterfrågan på utbildade stämmer överens i högre grad. Det finns betydligt fler faktorer som påverkar aktörers beteende, bland annat intresse och ekonomiska överväganden. Omvärldsfaktorer som teknikutveckling och ekonomisk utveckling är exempel på andra faktorer som påverkar arbetsmarknadens utveckling.

De insatser som nationella myndigheter kan bidra med för att Sverige och dess regioner ska ha en god beredskap att tillgodose arbetslivets framtida behov av kompetens är att ta fram ändamålsenliga kunskapsunderlag. Det är därför angeläget att bedömningar och prognoser som nationella myndigheter publicerar är tillgängliga, det vill säga lätta att hitta och lätta att använda. Öppenhet i metod och underlag är således av yttersta vikt.

Uppdraget har ökat medvetenheten hos myndigheterna att i ökad utsträckning ha ett tydligare användarperspektiv, och här behövs samverkan när informationen riktar sig till samma målgrupp. Det handlar bland annat om att öka effektiviteten i form av gemensamma insatser för att samla, ordna och sprida kunskapsunderlag. Genom gemensamma insatser kan exempelvis kontakter med regionala aktörer och branscher effektiviseras genom att antalet kontaktytor minskar och därmed belastningen på målgrupperna. Gemensamt kunskapsutbyte kan också höja kvaliteten i myndigheternas verksamheter.

Men även de enskilda myndigheterna kan utveckla sin egen analysverksamhet och spridning av material. Ett tydligare användarperspektiv hos nationella myndigheter är angeläget för att de underlag som tas fram synliggörs och får genomslag.

6 Hinder och utmaningar för samverkan och kompetensförsörjning

Under uppdragets genomförande har också hinder och utmaningar identifierats. Det är hinder för samverkan men också hinder av mer generell karaktär när det gäller kompetensförsörjning. De hinder som identifierats har i vissa delar tydliga kopplingar till regelverk samt mål och syften i styrdokument men framför allt är de hinder regionerna har nämnt kopplade till organisation, resurser och information.

Sammanfattningsvis vill myndighetsgruppen visa på otydligheter i regelverk när det gäller de nationella myndigheternas medverkan i regionalt tillväxtarbete, olika förutsättningar för regionerna att genomföra ändamålsenliga behovsanalyser samt förhållanden som innebär flaskhalsar i utbildningssystemet för en effektiv kompetensförsörjning.

6.1 Hinder för samverkan i regelverk och andra nationella styrdokument

6.1.1 Samverkan mellan nationella myndigheter

Generella skrivningar om samverkan mellan myndigheter finns i förvaltningslagen (1986:223) och myndighetsförordningen (2007:515). Grundförutsättningen för att myndigheter samverkar är att myndigheterna har kunskap om varandras uppdrag och uppgifter och ser konkreta beröringspunkter där samverkan kan ge mervärde för myndigheter eller för enskilda. Det ligger således ett stort ansvar på myndigheterna att själva avgöra om, när och hur man ska samverka.

Kompetensförsörjning berör flera politikområden, sektorer och myndigheter. Erfarenheter från tidigare liknande regeringsuppdrag visar att samverkan över sektorsgränser är problematiskt att få till stånd i de fall sakfrågorna inte har en tydlig hemvist. För att säkra att kompetensförsörjningsfrågorna tas om hand bör det övervägas att detta framgår tydligt i respektive myndighets uppdrag eller uppgifter så att myndigheterna kan beakta detta i sin verksamhetsplanering.

6.1.2 Statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet

När det gäller statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet styrs detta av förordning (2007:713) om regionalt tillväxtarbete. I förordningen används i vissa fall begreppet *statliga* myndigheter och i vissa fall *regionala statliga* myndigheter. Det är oklart huruvida nationella myndigheter som inte har ett regionalt uppdrag ska förhålla sig till det som anges i förordningen och även till de uppdragsbeskrivningar som getts till regionala organ. Eftersom förordningen är oklar med vad som avses med begreppet statliga myndigheter blir det därmed också otydligt vad som förväntas av statliga myndigheter med ett nationellt/centralt uppdrag.

Exempelvis anges i förordningen att "Statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet ska grundas på prioriteringarna i den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013. Myndigheternas medverkan ska ske i samverkan med den länsstyrelse eller det organ som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet". Om det med statliga myndigheter avses även nationella myndigheter som inte har någon regional organisation ter sig formuleringen problematisk. Det är ogörligt för en nationell myndighet att aktivt medverka i alla läns tillväxtarbete.

I villkorsbesluten för regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan anges att de ska samråda och föra dialog med statliga myndigheter inom kompetensförsörjningsområdet.²⁴ I länsstyrelsernas regleringsbrev anges att de ska redovisa hur andra statliga myndigheter tillämpar länets regionala utvecklingsstrategi och redovisa exempel på och kommentera hur samverkan mellan länsstyrelserna och statliga myndigheter sker inom det regionala tillväxtarbetet samt hur samverkan utvecklats. Utifrån den formuleringen blir det också problematiskt för en nationell myndighet när enskilda länsstyrelser eller andra aktörer förväntar sig att nationella myndigheter aktivt ska bidra till ett läns arbete med att förverkliga dess regionala utvecklingsprogram.

6.2 Hinder och utmaningar för kompetensförsörjning

Nedan sammanfattas de två viktigaste områdena som myndighetsgruppen uppmärksammat som hinder och utmaningar för en ändamålsenlig kompetensförsörjning.

Det är regionernas olika förutsättningar att arbeta med kompetensförsörjningsfrågor och hinder och trögheter i utbildningssystemet i arbetet med det prioriterade området ökat arbetskraftsutbud och kompetensförsörjning.

6.2.1 Regionernas arbete med kompetensförsörjning

De hinder eller utmaningar som framkommit vid kontakter med företrädare för de länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan som fått i uppdrag att etablera kompetensplattformar är som tidigare nämnts, oftast kopplade till aspekter som organisation, resurser eller information. En övervägande del framhåller att ett hinder i arbetet med regionala behovsanalyser är brist på resurser såväl ekonomiskt, personmässigt som kompetensmässigt. Det är få regioner som har möjlighet att bygga upp en organisation där analysarbetet utvecklas och genomförs inom den egna verksamheten.

Resursfrågan är inte enbart ett hinder för de regionala aktörerna utan är också ett tydligt hinder för nationella myndigheter att i högre utsträckning ta fram anpassade underlag och bidra till och medverka i regionernas arbete med behovsanalyser. Tydliga exempel är de baspaket med statistik och analyser som regionala och lokala aktörer vill ha. Att ta fram sådana innebär kostnader för berörda myndigheter men även kostnader i form av utbildning och stöd.

Sammanfattningsvis har följande hinder identifierats när det gäller regionala aktörers arbete med regionala behovsanalyser:

- brist på resurser i form av personal och kompetens,
- brist på ändamålsenliga data,
- dyrt att beställa data från SCB,
- bristande möjligheter till regelbundna möten med nationella myndigheter.

6.2.2 Utbildningssystemet och kompetensförsörjningen

Utbildningssystemet²⁵ har en central roll i Sveriges kompetensförsörjning då det i hög grad påverkar det framtida arbetskraftsutbudet. I takt med en allt mer föränderlig arbetsmarknad krävs ett flexibelt utbildningssystem som kan möta såväl arbetslivets behov som individens behov av att byta utbildningsval och yrkesbana.

²⁴ Näringsdepartementet (2009). Villkor m.m. för budgetåret 2010 för regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan (N2009/9378/RT, N2009/9576/KLS (delvis), N2009/9577/KLS (delvis)).

²⁵ Med utbildningssystem avses här gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, yrkeshögskola och högskolor och universitet.

Myndighetsgruppen har inte djupare kartlagt utbildningssystemet och dess funktionalitet inom ramen för detta uppdrag. Däremot vill myndighetsgruppen visa på ett antal övergripande förhållanden gällande kopplingen mellan utbildningssystemet och en effektiv kompetensförsörjning som framkommit i diskussioner och möten med regionerna och utifrån myndigheternas erfarenheter.

Det första är svårigheten att planera och dimensionera utbildningar optimalt. Utbildningssystemet ska både tillgodose individers behov och arbetslivets behov av relevant arbetskraft. En strategi som etablerats i Sverige är en utökad dialog mellan utbildare och avnämare, till exempel genom att till utbildningar knyta bransch- och programråd. Detta förstärker möjligheterna att göra relevanta bedömningar av vilka utbildningar som behövs och hur dessa bör utformas. Enligt skollagen ska utbildningen i gymnasieskolan vara en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen samt en bas för rekrytering till högskolesektorn. Det är kommunernas ansvar att antalet platser så långt det är möjligt anpassas till ungdomarnas önskemål.

Arbetsmarknadens föränderlighet och dess långsiktiga behov är dock ett komplext område att bedöma. Även om arbetslivets bedömningar av kompetensbehov är träffsäkra är det till sist individens val som avgör vilka utbildningar som genomförs. Gymnasieskolor, kommunal vuxenutbildning, enskilda utbildningsanordnare (till exempel inom yrkeshögskolan) och högskolor är alla beroende av att individer gör "rätt val". Oavsett hur goda analyser och prognoser av arbetslivets kompetensbehov är, är det ändå i slutänden individens val som påverkar utbudet av utbildade. Således är det reella utfallet mycket svårt att planera på lokal och regional nivå.

Det andra har att göra med regionernas roll när det gäller utbildningsplanering. Utbildningsplanering utpekats tydligt i uppdraget till regionala organ när det gäller etablerandet av kompetensplattformarna. Kommunerna är primärt ansvariga för grundläggande och gymnasiala utbildningar, därutöver finns enskilda fristående skolhuvudmän. Eftergymnasiala utbildningar kan vara högskola, yrkeshögskola eller folkhögskola och utbudet bestäms i huvudsak av respektive utbildningsanordnare utifrån individens val, förutom yrkeshögskoleutbildningar som styrs utifrån arbetslivets behov. De regionala aktörerna har således mycket begränsade möjligheter att påverka utbildningens inriktning och dimensionering, särskilt i de fall utbildningarna styrs av nationella mål. De verktyg som regionerna har är att genom information, till exempel behovsanalyser, visa på behov av framtida utbildade. Dessa förhållanden bör beaktas när man belyser kompetensförsörjning och samverkan mellan olika nivåer. Regionernas roll när det gäller kompetensförsörjning är snarare att sammanföra olika aktörer och ta fram information som kan fungera som gemensamt kunskapsunderlag.

Information och hur den tillhandahålls till den som ska välja eller anordna utbildning är därför mycket viktig. Men även om relevant information blir mer tillgänglig för olika aktörer kommer detta inte med automatik att innebära att utbud av och efterfrågan på utbildade stämmer överens. Det finns betydligt fler faktorer som påverkar aktörers beteende, bland annat intresse och ekonomiska överväganden.

Det tredje är att utbildningssystemet innehåller mekanismer som i sig kan utgöra hinder för en effektiv kompetensförsörjning och ett livslångt lärande. Det finns i dag exempel på hur systemet har inbyggda hinder, som försvårar för unga och vuxna att komma vidare eller ändra yrkesbana. Detta påverkar i högsta grad de som i unga år önskar förnya eller förändra sin utbildning men även vuxna som av arbetsmarknadsskäl måste ändra yrkesbana.

Nuvarande utformning av kommunal vuxenutbildning innebär exempelvis att individer som fullföljt sina gymnasiestudier har mycket begränsade möjligheter att senare i livet

komplettera med nödvändiga ämnen och kurser för fortsatt utbildning i syfte att byta yrke.²⁶ En individ som för att öka sina chanser på arbetsmarknaden vill gå en yrkeshögskoleutbildning med inriktning mot teknik, behöver ofta ha tekniska och yrkesinriktade kurser från gymnasieskolan för att kunna tillgodogöra sig utbildningen. Men utbudet av sådana ämnen inom kommunal vuxenutbildning är i dagsläget mycket begränsad. Det finns således en potential att öka arbetskraftsutbudet inom de branscher där det finns begränsad tillgång till arbetskraft om utbildningssystemet blir mer flexibelt och utformas utifrån individers och arbetslivets behov.

Det fjärde är behovet av möjligheter för dem som inte är behöriga till gymnasieskolan att senare i livet få en utbildning eller komplettera en utbildning mot de yrkesområden som har kompetensbrist. Många av dessa kommer att vara beroende av ett flexibelt utbildningssystem för att senare i livet få möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Det femte är att möjligheterna är mycket varierande till validering av kunskaper för att på så sätt förkorta en utbildning eller öka chanserna att få ett arbete. Det beror bland annat på tillgång till valideringsmodeller och utförare samt ekonomiska och rättsliga aspekter.²⁷

Sammanfattningsvis är detta exempel på hinder och trögheter som försvårar en effektiv kompetensförsörjning.

²⁶ Skollagen (SFS 2010:800). I lagen anges att utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar och att de som fått minst utbildning ska prioriteras.

²⁷ Myndigheten för yrkeshögskolan (2010). Redovisning av uppdrag ifråga om insatser inom validering, dnr YH 2009/2102

7 Sammanfattande slutsatser och förslag

7.1 Förslag för att öka samordning mellan aktörer som bidrar till bättre förutsättningar för en hållbar kompetensförsörjning

Utifrån beskrivningen och slutsatserna ovan har myndigheterna identifierat insatser som gruppen anser vara relevanta att beakta i det fortsatta arbetet. De flesta av förslagen innebär ökade kostnader för berörda myndigheter, framför allt för att ta fram regionala baspaket med statistik. Nedan presenteras förslag på hur samordningen mellan nationella myndigheter kan öka och hur dialogen mellan nationella och regionala aktörer kan stärkas.

7.1.1 Främja nationell samordning, dialog samt informations- och kunskapsförmedling mellan myndigheter med ansvar inom kompetensförsörjningsområdet

Förslag: En nationell myndighet får ansvar att utveckla en stabil struktur för samverkan, där även andra relevanta myndigheter medverkar med sin kompetens. Syftet med strukturen är att främja och stödja samverkan och samordning mellan nationella myndigheter.

För att säkra långsiktighet i samverkan inom kompetensförsörjningsområdet, bör det övervägas att detta framgår i respektive myndighets uppdrag eller uppgifter.

För att säkerställa att samverkan sker mellan myndigheter bör en nationell myndighet få i uppgift att utveckla en stabil struktur för samverkan. Denna myndighet bör ha en samordnande och mäklande funktion. Tillväxtverket har redan i dag en tydlig roll att samordna nationella myndigheter med regionala aktörer inom regional tillväxt, och myndigheten skulle därför kunna vara en lämplig aktör för den samordnande funktionen. En uppgift för den samordnande myndigheten bör vara att samla, ordna och sprida information mellan olika aktörer. Ett verktyg för att sprida information och skapa möjligheter till kunskapsutbyte kan vara en webbaserad plattform.

Kompetensförsörjningsområdet berör flera politikområden, sektorer och myndigheter. Erfarenheter från tidigare liknande regeringsuppdrag visar att samverkan över sektorsgränser är problematiskt att få till stånd i de fall sakfrågorna inte har en tydlig hemvist. För att säkra att kompetensförsörjningsfrågorna tas om hand bör det därför övervägas att detta framgår tydligt i respektive myndighets uppdrag eller uppgifter så att myndigheterna kan beakta detta i sin verksamhetsplanering.

Under förutsättning att regeringen fattar beslut i enlighet med förslaget ovan bör en tydlig uppdragsbeskrivning tas fram till de nationella myndigheter som förväntas delta i ett långsiktigt arbete med kompetensförsörjningsfrågor. Även i regelverket som styr statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet bör de nationella myndigheternas roll framgå tydligare.

7.1.2 Skapa gemensam struktur för kunskaps- och erfarenhetsutbyte med länsstyrelser, regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan

Förslag: Under förutsättning att en nationell myndighet får ansvar att utveckla en stabil struktur för att främja och stödja samordning och samverkan mellan nationella myndigheter bör denna struktur även användas för kunskaps- och erfarenhetsutbyte mellan den nationella och den regionala nivån.

Av de kontakter myndighetsgruppen haft med regionerna framgår det att det finns ett uttryckligt behov av att nationella myndigheter utvecklar samarbetet med den regionala nivån. Detta är viktigt inte minst för att nationella myndigheter då får ökad kunskap om vad regionerna beskriver som sina behov och för att kunna bidra med relevant stöd utifrån den

verksamhet som respektive myndighet bedriver. Det finns behov av att nationella myndigheter i högre utsträckning deltar i olika sammanhang där regioner samlas för att diskutera specifika frågor inom kompetensplattformarbetet men också att myndigheter deltar i sammanhang där mer generella regionala tillväxtfrågor kommuniceras. Detta är givetvis något som myndigheterna på eget initiativ kan besluta om, vilket också betyder att det måste ske med hänsyn till myndigheternas uppgifter och resurser.

Insikten om vikten av samordning och samarbete inom området har ökat, varken regionerna eller staten kan på egen hand skapa bra förutsättningar för en god kompetensförsörjning utan det måste ske i en högre grad av samverkan än tidigare. Insatser behöver göras på de olika nivåerna med hänsyn till de olika uppgifter, kompetenser och verktyg som respektive nivå förfogar över.

Genom att ytterligare stärka arbetet med gemensamma strukturer för nationell- och regional samordning ges inte bara bättre möjligheter för regionerna att verka genom andra aktörer regionalt, utan också stärka dialogen kring gemensamma frågor där det nationella och det regionala intresset sammanfaller.

De regionala aktörernas analyser av kompetensbehov borde i högre utsträckning vara intressanta för nationella myndigheter och användas för att ge en bild av utvecklingen inom regionerna. Detta skulle underlättas om de regionala analyserna hade en gemensam struktur och till viss del även gemensamt innehåll. I dagsläget är det oklart huruvida de regionala analyserna kan och ska tillhandahållas på ett sådant sätt att de även i högre utsträckning kan användas av Regeringskansliet och av nationella myndigheter.

7.1.3 Tillhandahållande av regionala underlag

Förslag: Förutsättningarna att tillhandahålla regionala baspaket bör utredas. Regionala baspaket kan bestå av statistik och nyckeltal som kan användas som indikatorer för den regionala utvecklingen samt för olika former av uppföljning. Baspaketen kan också bestå av regionala prognoser, exempelvis avseende befolkningen. Ett verktyg som skulle kunna vara aktuellt är rAps (regionalt analys- och prognosystem), som i högre utsträckning skulle kunna anpassas och utvecklas för att användas i arbetet med regionala analyser.

Utredningen bör göras i samverkan mellan berörda nationella myndigheter och regionala aktörer med ansvar för kompetensplattformar.

Flera regioner uppger att de måste köpa statistik för att komplettera de underlag och verktyg som finns tillgängligt för att göra egna analyser. Regionerna efterlyser att nationella myndigheter fritt tillhandahåller relevant statistik, till exempel genom att bygga ut rAps-RIS som Tillväxtanalys ansvarar för eller regionala data från SCB. Argumentet för detta är att alla regioner har fått samma uppdrag kring kompetensplattformarbetet men alla regioner har inte samma förutsättningar att köpa nödvändiga data. Flera pekar även på vinster av att gemensamma baspaket också ökar jämförbarheten i de analyser som regionerna tar fram.

Baspaketet syftar till att skapa en gemensam grund för regionernas analysarbete. Ett baspaket kan även användas av andra aktörer som arbetar med kompetensförsörjning på nationell och regional nivå, och ökar möjligheterna till jämförbarhet mellan regionerna.

Nationella myndigheter bör också inom sina respektive verksamhetsområden utveckla och förbättra befintliga verktyg som myndigheterna tillhandahåller och se över sina webbplatser så att statistikinformation och annan relevant information blir mer lättillgänglig och användbar. Detta gäller samtliga medverkande myndigheter men särskilt de myndigheter som producerar och publicerar statistik. I det sammanhanget bör även resultaten från den pågående statistikutredningen som ska lämna sitt slutbetänkande i december 2012,

beaktas²⁸. Ett verktyg som är flexibelt är databasen rAps-RIS, som i högre utsträckning skulle kunna anpassas och utvecklas för att användas för regionala analyser. rAps-prognossystem måste dock uppdateras vilket förutsätter att medel tillförs för att möjliggöra framtida användning av prognossystemet.

7.1.4 Tillhandahålla kompetensutveckling – utbildning och vägledande stöd

Förslag: Nationella myndigheter bör i högre utsträckning stödja regionernas arbete med analyser inom kompetensförsörjningsområdet exempelvis genom konferenser och seminarier, utbildningar och workshops. Stöd kan ske i form av vägledning i olika metoder och modeller samt i hur underlag kan användas och värderas.

I de fall nationella myndigheter producerar och tillhandahåller underlag och verktyg som är relevanta för regionerna bör de även tillhandahålla stöd i form av exempelvis utbildning och seminarier.

Regionerna behöver stärka sin egen statistik- och analyskompetens och flera uttrycker att de vore behjälpta av stöd och kompetensutveckling kring att utföra analyser och prognoser. Detta innebär även att stärka regionernas kompetens att beställa och använda olika typer av underlag för att kunna följa och utvärdera den regionala utvecklingen. De nationella myndigheterna skulle kunna ge stöd och kompetensutveckling genom att bjuda in till nationella konferenser och seminarier i samband med utgivningen av större rapporter. Att de nationella myndigheterna bjuder in till seminarier i en större omfattning än idag, är något som är efterfrågat av regionerna. Även andra aktörer kan också vara intresserade av att delta i sådana sammanhang. Här finns möjligheter till samordning och gemensamma initiativ från de nationella myndigheterna.

Ett förslag är att utreda förutsättningarna för att ge vägledning genom goda exempel på regionala analyser och prognoser inom kompetensförsörjningsområdet. Om baspaket tas fram bör detta kompletteras med utbildning och stöd i att använda den statistik och analys som skulle finnas i baspaketet.

Ett konkret exempel är att regionerna har efterfrågat stöd och utbildning i att använda rAps-RIS. Utbildning i rAps-prognosverktyg finns redan i dagsläget och det vore därför av intresse att även ha kortare utbildningar i att använda rAps-RIS.

7.2 Sammanfattningsvis

Förslagen ovan syftar till att stärka samverkan mellan både nationella myndigheter och regionala myndigheter och regionala aktörer inom kompetensförsörjningsområdet. Med förslagen ovan vill myndighetsgruppen stärka nationella myndigheters och regionala aktörers förutsättningar att arbeta med kompetensförsörjning. Förslagen innebär i korthet följande:

- En nationell myndighet bör få ansvar att hålla samman och säkra långsiktighet i samverkan inom kompetensförsörjningsområdet.
- Förutsättningar att tillhandahålla regionala baspaket bör skyndsamt utredas. Baspaketet syftar till att skapa en gemensam grund för regionernas analysarbete.
- Nationella myndigheter bör tillhandahålla kompetensutveckling i olika former. Utbildning och stöd i att använda data och metoder är exempel på insatser där myndigheter såväl gemensamt som enskilt kan bidra med sin kompetens.

²⁸ Kommittédirektiv: Översyn av Statistiska centralbyrån och statistiksystemet (Dir 2011:32).

Förslagen förutsätter ökad medelstildelning till berörda myndigheter eller omfördelning av befintliga resurser eller uppgifter. Särskilt framstår det som angeläget att SCB får ett ökat anslag för att finansiera gemensamma behov av regionala data. Därutöver behövs ökade medel för vidareutveckling av den befintliga statistikdatabasen (rAps-RIS) och prognosverktyget (rAps-modellsystem) som tillhandahålls av Tillväxtanalys.

Referenser

Arbetsförmedlingen (2010), Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och i ett regionalt perspektiv.

Arbetsförmedlingen (2012). <http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-prognoser/Prognoser/Prognoser/Riket/1-26-2012-Svarare-att-fa-jobb-inom-de-flesta-yrken.html>.

Förordning (2009:130) yrkeshögskolan

Kommittédirektiv: Översyn av Statistiska centralbyrån och statistiksystemet (Dir 2011:32).

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning (2007) Slutrapport dnr 2007/1415.

Myndigheten för yrkeshögskolan (2010) Delredovisning av uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjning dnr 2010/348

Myndigheten för yrkeshögskolan (2010). Redovisning av uppdrag ifråga om insatser inom validering, dnr YH 2009/2102

Myndigheten för yrkeshögskolan (2011). Delredovisning av uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet dnr 2010/348

Näringsdepartementet (2007) Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013

Näringsdepartementet (2009). Villkor m.m. för budgetåret 2010 för regionala självstyrelseorgan och samverkansorgan (N2009/9378/RT, N2009/9576/KLS (delvis), N2009/9577/KLS (delvis).

Näringsdepartementet (2010) Uppdrag om myndighetssamverkan inom kompetensförsörjningsområdet (N2010/2405/RT).

Prop. 2011/12:133 Nya myndigheter inom utbildningsområdet m.m..

Regeringens skrivelse 2009/10:221 Strategiskt tillväxtarbete för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning

Skollagen (SFS 2010:800).

Skolverket (2011). Betyg och studieresultat i gymnasieskolan 2010/11, (2011-12-20)

Skolverket (2012). Skolor och elever i gymnasieskolan, läsåret 2011/12. PM Dnr 71-2012:33.

Statistiska centralbyrån (2011) Antal deltagare i formell utbildning åren 2001-2010. Personer i åldern 20-74 år.

Statistiska centralbyrån (2011). Integration – utrikes födda i gymnasieskolan. Integration rapport 4

Tillväxtverket (2012). Uppföljning av regionalt kompetensförsörjningsarbete, rapport 0120.

Västra Götalandsregionen (2010). Förundersökning som underlag för bedömning av en longitudinell studie av kompetensförsörjning inom Västra Götalandsregionen.

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=958>

http://www.oitcenterfor.org/sites/default/files/file_evento/16_Manuel_Hubert.pdf.

<http://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-prognoser.html>.

http://www.scb.se/Pages/PublishingCalendarViewInfo_____259923.aspx?PublObjId=16499

<http://www.skolverket.se/statistik-och-analys/2.1862/2.4391/2.4437/tre-av-tio-utan->

[slutbetyg-efter-tre-ar-i-gymnasiet-1.164680](http://www.skolverket.se/statistik-och-analys/2.1862/2.4391/2.4437/tre-av-tio-utan-slutbetyg-efter-tre-ar-i-gymnasiet-1.164680)

www.arbetsformedlingen.se

www.hsv.se

www.scb.se

www.skolverket.se

www.tillvaxtanalys.se

www.tillvaxtverket.se

www.vinnova.se

www.yhmyndigheten.se

Bilaga 1: Enkät till företrädare för regionala kompetensplattformar

18 av 21 av de regionala aktörer som har ansvar för kompetensplattformar har besvarat enkäten. Det motsvarar en svarsfrekvens på drygt 85 procent. Ett län har tillkommit efter det att svarstiden gått ut. Svaren liknar dem som redovisas nedan och påverkar inte slutsatserna av resultaten.

Fråga 1a: Har ni tagit fram egna analyser av de framtida kompetensbehoven i er region?

Ja	Håller på	nej
8	10	0

Fråga 1b: Om egna analyser görs eller ska göras, beskriv kortfattat vilken typ.

Kompetensplattformarna verkar utföra analyser i två steg. I steg ett sker en kartläggning över länets näringslivsstruktur, sysselsattas yrken och utbildning, pensionsavgångar och framtida generationsväxling osv. Ibland ingår även specifika studier för särskilda områden, till exempel teknikcollege eller vård och omsorg. I steg två används kartläggningen för att göra egna prognoser. Steg två verkar dock endast utföras av de regioner som bedömer att de har kunskap och resurser.

Fråga 2a Vem har tagit/kommer att ta fram analyserna?

Egen personal	Extern konsult
12	11

Fem regioner uppger att de har nyttjat båda egen och extern personal.

Fråga 2b: Om extern konsult nyttjats, ange vilken/vilka.

De konsulter som anges är (antal regioner inom parentes): SCB (3 st.), WSP (3 st.), Intersecta/Kontigo (2 st.), Lokala högskolan/universitetet (2 st.), Arbetsförmedlingen (2 st.), Cerum/AC-analys (1 st.), Dalarnas forskningsråd (1 st.), Webropol (1 st.), SWECO (1 st.), Annan konsult (1 st.).

I vissa fall anges även regionernas samverkanspartner som egen personal, exempelvis Arbetsförmedlingen.

Fråga 3: Vilka underlag och verktyg använder ni för att analysera framtida kompetensbehov inom er region?

Regionerna har uppgett att de har använt underlag och verktyg från följande myndigheter och organisationer (antal regioner inom parentes):

1. SCB (16 st.)
2. Arbetsförmedlingen (12 st.)
3. rAps-RIS (10 st.)
4. Skolverket (4 st.)

5. Tillväxtanalys (3 st.)
6. Högskoleverket (3 st.)
7. Egen databas (2 st.)
8. Andra lokala analyser (till exempel utförda av landstinget) (2 st.)
9. YH-myndigheten (2 st.)
10. Svenskt näringsliv (2 st.)
11. Lokala högskolan/universitetet (2 st.)
12. UC Select (1 st.)
13. Eurostat (1 st.)
14. OECD (1 st.)
15. Tillväxtverket (1 st.)
16. Företagarna (1 st.)
17. Arena för tillväxt (1 st.)
18. Norrlandsfonden (1 st.)
19. Vinnova (1 st.)
20. Andra regioners rapporter (1 st.)

De underlag som främst används av de regionala kompetensplattformarna verkar således komma från SCB, Arbetsförmedlingen och Tillväxtanalys rAps-RIS. Underlag och verktyg från dessa myndigheter kännetecknas av ett brett och allomfattande fokus av både befolkningsutveckling och olika yrken och utbildningsinriktning.

Angående underlag från Arbetsförmedlingen verkar det främst vara Yrkeskompassen som har varit användbar och uppskattad. Någon enstaka region uppger dock att en nackdel med Yrkeskompassen är att den inte ger någon regional information på lång sikt.

SCB:s Trender och prognoser är en annan rapport som används av regionerna. Det nämns dock också att Trender och prognoser är lite för övergripande och inte ger information om särskilda yrken på regional nivå.

Fråga 4a: Upplever ni några problem med att HITTA och INHÄMTA underlag/verktyg för att analysera framtida kompetensbehov?

Ja	Nej
17	1

Fråga 4b: Beskriv problemen och lämna gärna förslag till åtgärder och förbättringar.

Nedan listas de problem som regionerna har uppgett med att hitta och inhämta verktyg och underlag. Listan är i fallande ordning, så att de problem som har uppgetts flest gånger hamnar överst osv. Inom parentes anges hur många regioner som har uppgett respektive problem. Det har dock varit svårt att göra den här summeringen helt rättvist, vilket innebär att summeringen av antal regioner ska tolkas som en uppskattning.

1. Svårt att hitta *regionala* analyser och prognoser. (9 st.)
2. Svårt med *jämförbarhet* mellan olika prognoser (från både myndigheter och regioner). (5 st.)
3. Svårt att hitta underlag om hur *näringsstrukturen* kommer att förändras. (5 st.)
4. Data måste *köpas*. (5 st.)
5. Det vore bra om all relevant statistik inom kompetensförsörjningsområdet fanns *samlat* på ett ställe. (5 st., se även punkten 8)
6. Yrkesregistret (SSYK) är föråldrat. (4 st.)
7. Att ta del av underlag och verktyg kräver *specialistkunskaper*. (2 st.)
8. *Fri tillgång* till relevanta data (bygg ut rAps-RIS med yrkesregistret, AKU samt SCB:s standardprognoser, samt mer statistik från Arbetsförmedlingen). (2 st.)
9. Det är ett problem att det finns en eftersläpning i statistiken. (2 st.)
10. Saknar prognos över *gymnasieelevers* utbildnings- och yrkesval. (1 st.)
11. För att få data från SCB krävs sekretessprövning. (1 st.)
12. Ett problem är hur man mäter sysselsättningen inom turism. (1 st.)
13. Man borde bistå regionerna med analyser via rAps (1 st.)
14. Branschorganisationers underlag bygger på bedömningar och kan skifta mycket. (1 st.)
15. Prognoser på lång sikt saknas. (1 st.)
16. Saknar information på en fin nivå (yrken och utbildningar). (1 st.)
17. Önskvärt om någon kan sammanställa och tillhandahålla utbildningsutbudet fördelat på län och utbildningsnivå (gymnasieutbildning, yrkeshögskola, högskola). (1 st.)

Sammanfattningsvis är de fyra främsta problemen

- att det saknas regionala analyser och prognoser,
- att det saknas analyser av näringslivets utveckling,
- att det är svårt att jämföra underlag från olika aktörer
- att det svårt att få tillgång till data.

Fråga 5a: Upplever ni några problem med att ANVÄNDA underlag/verktyg som ni har tillgång till?

Ja	Nej
15	3

Fråga 5b: Beskriv problemen och lämna gärna förslag till åtgärder och förbättringar

Nedan listas de problem som har angivits (antal regioner inom parentes). Liksom tidigare bör antalet ses som en uppskattning.

- 1) Det kräver specialistkompetens (6 st.)
- 2) Det saknas interna resurser (6 st.)
- 3) Det behövs ett nätverk för erfarenhetsutbyte om kompetensförsörjning (3 st.)
- 4) Andra läns analyser saknar metodredogörelse, vilket gör det svårt att jämföra analyser (3 st.)
- 5) Analyserna är gjorda på olika geografiska nivåer (län, kommun, FA, och LA) (2 st.)
- 6) Analyser av näringslivsutveckling bristfälliga/saknas (2 st.)
- 7) rAps-prognosverktyg är svårt att använda (2 st.)
- 8) Skolverkets statistik är svår att använda (1 st.)
- 9) Utbildningsstatistiken borde bli tydligare kopplad till kompetensfrågorna (1 st.)
- 10) Problem med statistik p.g.a. gränspendling (1 st.)
- 11) Tidsseriebrott i SNI (1 st.)
- 12) Svårt att mäta kompetens (eftersom det är mer än utbildning) (1 st.)
- 13) Det behövs bättre sökfunktioner i databaser och webbplatser (1 st.)
- 14) Kommunivå saknas ofta (1 st.)
- 15) Analyserna skulle behöva en högre detaljeringsgrad (1 st.)
- 16) En samlad sida för alla rapporter inom kompetensbehovsområdet (1 st.)

Sammantaget handlar således de flesta kommentarer om att det saknas resurser, i både tid och personal, men också att arbetet kräver specialistkunskaper vilket ofta saknas. Nätverkande och erfarenhetsutbyte mellan regioner ses därför som en viktig och möjlig väg framåt. Flera regioner efterfrågar även stöd och vägledning med sina analyser.

Fråga 6a: Tillgodoses era behov av de underlag/verktyg som ni har tillgång till för att analysera framtida kompetensbehov?

Ja	Nej	Ej svarat
3	14	1

Fråga 6b: Ange vad som saknas till exempel innehåll, detaljeringsgrad m.m.

Nedan listas en sammanställning av vad regionerna har svarat (uppskattat antal regioner inom parentes).

1. Analyser och prognoser finns endast på nationell nivå, medan den regionala nivån saknas (främst kommunnivån) (7 st.)
2. Framtidsbedömningarna över branschutveckling är bristfällig (4 st.)
3. Data måste köpas från SCB (3 st.)
4. Hitta bättre metoder för prognostisering (2 st.)
5. Det saknas omvärldsanalyser angående trender i andra länder (2 st.)
6. Det behövs bättre samverkan mellan regioner och myndigheter (1 st.)
7. Det finns brister i branschindelning (SNI) osv. (1 st.)
8. Det är svårt att orientera sig om allt material (1 st.)
9. Djupintervjuer med arbetsgivarna är betydelsefullt och borde utvecklas (1 st.)
10. Prognoser för lång sikt saknas (1 st.)
11. Det saknas kunskap att använda materialet (1 st.)
12. Behöver göra analyser utanför länsgränsen (1 st.)
13. För att öka jämförbarheten borde YH-myndighetens analyser ligga på samma detaljeringsnivå som finns tillgängligt för regionerna och SCB (1 st.)
14. Det behövs en högre detaljeringsgrad i analyserna (1 st.)
15. Det krävs mycket fotarbete för att stämma av med branschföreträdare och offentliga arbetsgivare (1 st.)
16. Det är viktigt med den regionala dialogen – inga analyser eller prognoser kan kompensera för bristen på dialog (1 st.)

Många av dessa kommentarer är återkommande, till exempel att det saknas analyser på regional nivå, att det behövs bättre prognoser över branschutvecklingen, samt att data måste köpas från SCB.

Fråga 7a: Har ni i dag något etablerat samarbete med någon annan region vad gäller kompetensförsörjningsfrågor?

Samtliga svarade ja.

Fråga 7b: Om ja, i vilka frågor samverkar ni och med vilka andra regioner. Om nej, kommentera gärna varför.

Regionernas svar kan sammanfattas enligt följande (uppskattat antal regioner inom parentes):

1. Samverkan med andra *närliggande* regioner (16 st.)
2. Samverkan genom Reglab (11 st.)
3. Samverkan och erfarenhetsutbyte med regioner som ligger i framkant (3 st.)
4. Samverkan med andra *liknande* regioner (Storstadsregionerna Skåne, Västra Götaland och Stockholm) (3 st.)
5. Regkomp (SKL) (2 st.)

Så gott som alla regioner samverkar således med närliggande regioner. Många regioner verkar även samverka genom Reglab. Samverkan sker också med andra icke närliggande regioner som har kommit långt i sitt arbete med kompetensplattformarna. De tre storstadsregionerna, Stockholm, Skåne och Västra Götaland, har ett eget samarbete.

Fråga 8: Övriga synpunkter som ni vill framföra.

De övriga synpunkterna kan sammanfattas enligt följande (uppskatta antal regioner inom parentes):

1. Tydliggör vad de nationella myndigheterna kan bistå regionerna med (prognoser och analyser) (7 st.)
2. De nationella myndigheterna bör tillhandahålla data och analyser gratis (dvs. ett sorts baspaket) (6 st.)
3. Det behövs bättre data och analyser för regional nivå (3 st.)
4. Det behövs bättre jämförbarhet mellan regioner, till exempel liknande indikatorer (2 st.)
5. Tydliggör vad den nationella nivån förväntar sig av de regionala kompetensplattformarna (1 st.)
6. Tydliggör vad de nationella myndigheterna kan bistå regionerna med (strategiska och operativa arbetet) (1)
7. Hur kan regioner och nationella myndigheter arbeta för att förbättra matchningen (1 st.)
8. Etablera ett regionalt programråd i samband med GY11 (1 st.)
9. De nationella myndigheterna bör regelbundet medverka i Reglab (1 st.)
10. Detta är ett arbete som är under uppbyggnad och tar tid (1 st.)
11. Det behövs en bättre samverkan och erfarenhetsutbyte mellan regionerna (1 st.)
12. Det behövs en hjälp med omvärldsbevakning och trendanalyser (1 st.)
13. Det vore bra med en samlad webbplats kring kompetensfrågor och statistik där allt relevant material presenteras och uppdateras (1 st.)

Bilaga 2: Sammanfattning av workshop med regioner den 6 oktober 2011

Vid Regkomp-mötet den 6 oktober 2011 hade myndighetsgruppen en uppföljning av enkäten med regionerna. Regionerna hade innan mötet fått enkätsvaren skickade till sig. Mötesdeltagarna delades in i sju grupper vilka alla diskuterade tre frågor. Nedan följer en sammanfattning av diskussionen i de olika grupperna. 19 av de 21 regionerna och länen var närvarande.

Fråga 1: Vilka huvudsakliga hinder (underlag, regler, resurser, uppdraget etc.) ser ni gällande ert analysarbete?

Diskussionerna kring denna fråga kan sammanfattas till tre övergripande områden: *resurser, analysmöjligheter* samt *organisation och samverkan*.

Många regioner framhåller att *resurser* är ett stort hinder för analysarbetet. Regionerna har olika förutsättningar, vilket innebär att kompetensplattformarna troligen kommer att se olika ut. Det som saknas verkar många gånger vara en kombination av ekonomi, bemanning och rätt kompetens. Kompetensplattformarna måste till exempel ha en beställarkompetens av analyser och prognoser, vilket många gånger saknas. En del regioner framhäver att det är olyckligt att vara beroende av externa konsulter och att det därför vore bra om en statlig aktör kunde tillhandahålla eller garantera en viss kvalitet, dvs. att staten skulle fungera som ett "centralkök".

Angående *analysmöjligheterna* framkom att det ofta är svårt att hitta statistik och rapporter. Regionerna uttryckte att det vore bra om tillgängligheten på statistik förbättrades, eftersom statistik många gånger måste köpas. Ett stort problem är att befintlig statistik och analys på kommunnivå ofta saknas.

Regionerna uttrycker också att det är svårt att få en klarhet i vilka analyser och prognoser som finns tillgängliga och vilka av dessa som bör användas. Det är svårt att använda och jämföra olika analyser och prognoser eftersom de definitioner, mått och metoder som används ofta är olika. Det finns även svårigheter att jämföra analyser och prognoser mellan olika regioner.

Att utföra analyser och prognoser över den framtida kompetensförsörjningen upplevs också som extra svårt eftersom det är så många olika faktorer som måste beaktas, till exempel demografi, tillgänglighet etc. En del regioner efterfrågar därför en guidning, en vägledning i och goda exempel om i hur man gör analyser.

Det tredje området som diskuterades som ett hinder var *organisation och samverkan*. En del regioner upplever att uppdraget är otydligt och att det är otydligt hur de regionala analyserna kommer att användas på nationell nivå. Det råder också en otydlighet kring vem som gör vad inom regionen, vem äger till exempel frågan, är det länsstyrelsen eller regionförbundet? På grund av otydligheter i den interna organisationen är det därför ofta svårt att få en helhetsbild och det behövs därför en mer samordnad funktion. Uppdraget om kompetensplattformarna ses däremot som positivt, eftersom det har betonat vikten av en fråga som tidigare inte har fått så mycket uppmärksamhet.

En del regioner upplever att det finns ett glapp mellan utbildarna (till exempel högskolan) och kompetensplattformarna. Om utbildarna inte utbildar den kompetens som plattformarna anser behövs – vad spelar då kompetensplattformarna för roll?

När det gäller samverkan med näringslivet upplever en del regioner att de ibland har lite svårt att förstå varandra och att de pratar olika språk – vad menas till exempel med kort respektive lång sikt?

Det är också svårt för regionerna att styra dimensioneringen av vuxenutbildning, yrkesvux, gymnasieskolan osv. Det saknas en arena för kommunikation mellan den regionala och nationella nivån.

Fråga 2: Vilka ser ni som de tre viktigaste konkreta insatser som nationella myndigheter kan bidra med i ert analysarbete?

Diskussionerna kring denna fråga kan sammanfattas till *kompetensutveckling*, att *tillhandahålla statistik*, samt att för en bättre *dialog* med den regionala nivån.

Flera regioner framhåller att de vore behjälpta av stöd och *kompetensutveckling* kring att utföra analyser och prognoser. Detta stöd skulle till exempel kunna ske genom Reglab eller genom att nationella myndigheter i större omfattning bjuder in till seminarier för att diskutera olika rapporter och verktyg. Detta stöd skulle också kunna innebära att en nationell myndighet tar fram en mall för hur regionala analyser bör utföras och på så sätt bli jämförbara.

Regionerna framhåller också att de nationella myndigheterna kan bidra till att *tillhandahålla statistik* och rapporter, på främst regional nivå. Regionerna efterfrågar främst ett baspaket som är framtaget speciellt för dem.

En del regioner framhåller även att de nationella myndigheterna skulle kunna sammanställa de analyser och prognoser som har utförts av de regionala kompetensplattformarna.

De nationella myndigheterna skulle också kunna bidra genom att medverka i den *regionala dialogen*. Detta skulle dels kunna innebära att myndigheterna har en dialog med regionerna om de lokala och regionala förutsättningarna, med syftet att förbättra myndigheternas prognosarbete. Det skulle också kunna innebära att de nationella myndigheterna skapar regelbundna mötesplatser och arenor, inte bara mellan regioner och myndigheter utan även mellan olika regioner.

Fråga 3: Vilken huvudsaklig nytta/användningsområden ser ni för de analyser ni tar fram på regional nivå? (till exempel utbildningsdimensionering, arbetsmarknadsinsatser etc.)

Den huvudsakliga nyttan med de regionala analyserna är att de fungerar som ett diskussionsunderlag inom den egna regionen, samt med politiker, kommuner, utbildningssamordnare, näringsliv och myndigheter. Analyserna fungerar även som ett diskussionsunderlag för den egna organisationens strategiska arbete på kort och lång sikt.

En del regioner framhåller även att analyserna kan användas av studie- och yrkesvägledare, samt som information till medborgarna. Analyserna kan också användas som planeringsunderlag för den nationella nivån – för att se var insatser bäst behövs.

Bilaga 3: Myndigheternas analyser och statistik om kompetensförsörjning

Återkommande analyser						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorisont/ kontinuitet/tidpunkt	Redo- visnings- nivå	Källor
Arbetsförmedlingen	Arbetsmarknads- utsikterna	Bedömning av arbetsmarknadsläget, inkl prognos. Även fördjupningar i näringsgrenar. Rapporterna analyserar även de aktuella arbetsmarknadspolitiska utmaningarna. Syfte är att skapa förutsättningar för planering, öka kunskapen om arbetsmarknaden, bättre dialog med sökande, arbetsgivare och arbetsmarknadens parter.	Prognos Bedömning Arbetsmarknad (generellt) Näringar/Branscher Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Tidshorisont: – Nationell prognos – innevarande plus två år. – Regional prognos – innevarande plus ett år. Kontinuitet: Två gångar per år Tidpunkt: juni och december	Nationell/ Regional	Grunden är AF:s intervjuundersökning med närmare 12 000 privata arbetsgivare, ett antal statliga arbetsgivare samt med representanter för olika verksamhetsområden i landets samtliga kommuner och landsting. En sannolikhetsbedömning och analys av svaren görs dock på grundval av annan statistik och andra faktorer som påverkar arbetsmarknaden.
Arbetsförmedlingen	Pressmeddelanden om arbetsmarknadsläget	Ge information om det aktuella arbetsmarknadsläget.	Statistik/Databas Arbetsmarknad (generellt) Näringar/Branscher Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Varje månad	Nationell/ Regional	Redovisningen är baserad på förmedlingens verksamhetsstatistik. Uppgifterna om arbetssökande avser därmed inskrivna sökande vid Arbetsförmedlingen. I pressmeddelandena redovisas även utvecklingen av nyanmälda lediga platser samt anmälda varsel om driftinskränkningar.
Arbetsförmedlingen	Var finns jobben?	Ge en översiktlig bild av Arbetsförmedlingens yrkesprognoser per yrkesområde.	Prognos Bedömning Matchning Arbetsmarknad (generellt) Näringar/Branscher Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	1, 5 och 10 år / Två gångar per år / januari och juni.	Nationell	De kortsiktiga prognoserna är baserade på professionella bedömningar från förmedlingskontoren. De långsiktiga prognoserna är, i förekommande fall, nationella framskrivningar vilka främst är baserade på demografiska faktorer.

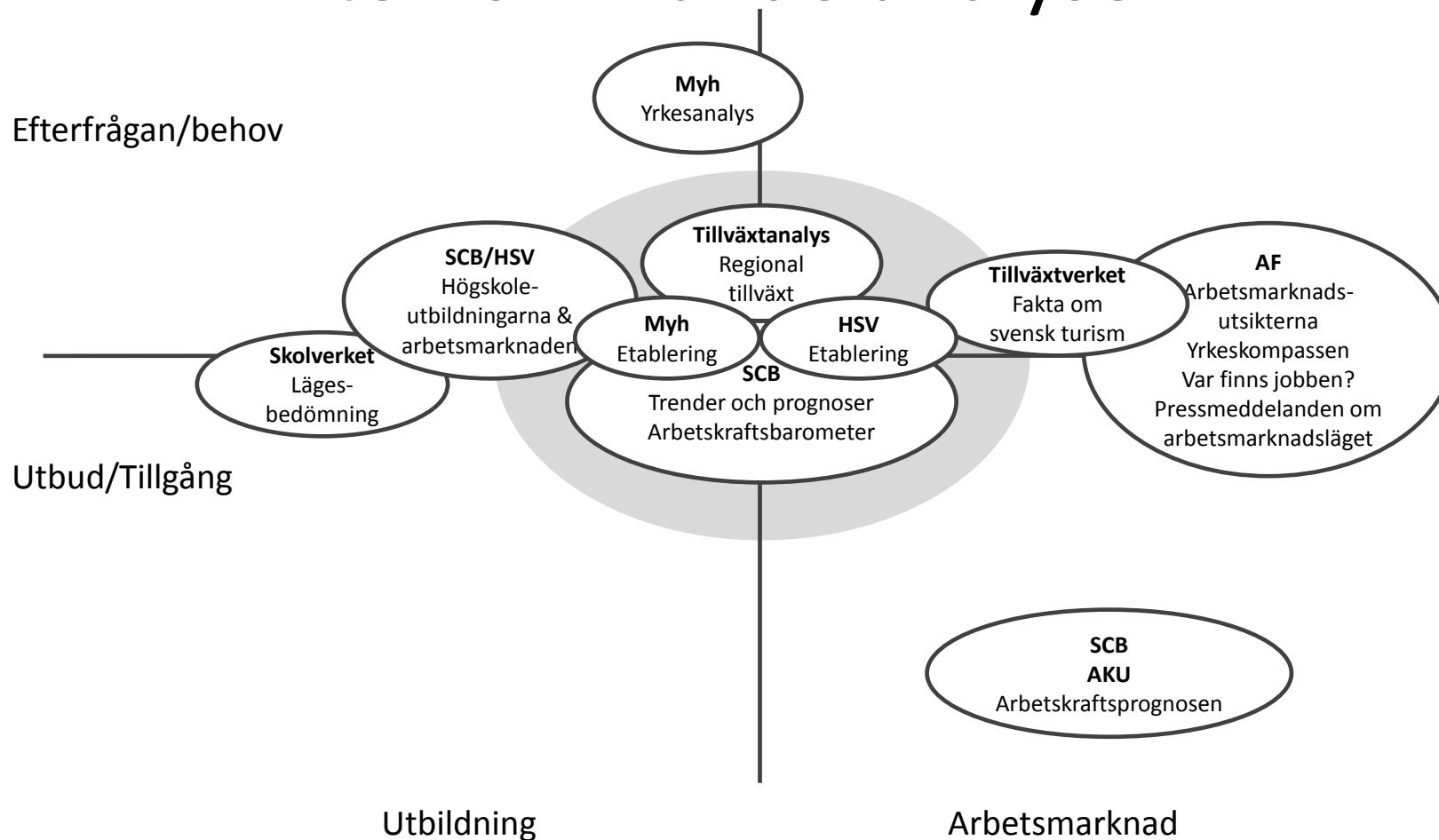
Återkommande analyser						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorison/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visnings- nivå	Källor
Högskoleverket	Etableringen på arbetsmarknaden 2009 – examinerade läsåret 2007/2008 2011:16 R	Att ge en översiktlig bild av hur personer med examina från högskolans grundutbildning etablerar sig på arbetsmarknaden kort efter sin examen. Högskoleverket har gjort denna uppföljning sedan 2003.	Uppföljning Utbildning (högskoleväsendet) Matchning Arbetsmarknad (generellt) Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Vartannat år	Nationell och lärosättes- nivå	Statistiska centralbyråns (SCB) registerbaserade arbetsmarknadsstatistik. Arbetsförmedlingarnas uppgifter om registrerade arbets sökande, SCB:s universitets- och högskoleregister.
Högskoleverket	Högskoleutbildningarna och arbetsmarknaden	Beräknat rekryteringsbehov och examination av högskoleutbildade.	Prognos Bedömning Utbildning (högskola) Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	15 år Vartannat år	Nationell	Befolkningsprognos, Registret över totalbefolkningen, Utbildningsregistret, Högskoleregistret, Sysselsättningsregistret, Yrkesregistret, Långtidsutredningen
Myndigheten för yrkeshögskolan	Arbetsmarknadsanalys	Övergripande beskrivning och analys av arbetsmarknadens utveckling samt regionala analyser med fokus på arbetsmarknadens behov av yrkeshögskoleutbildning	Bedömning Arbetsmarknad (generellt) Utbildning (yrkeshögskola) Näringar/Branscher Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov	Årligen	Nationell, län	Sammanställning av trender och tendenser som påverkar arbetsmarknaden. Det viktigaste underlaget utgörs av publicerade prognoser, rapporter och analyser etc. från till exempel Arbetsförmedling, Statistiska Centralbyrån, Konjunkturinstitutet, fackliga organisationer, bransch- och arbetsgivarorganisationer, IFAU, Sveriges kommuner och landsting, länsstyrelser, regionförbund samt och universitet och högskolor.
Myndigheten för yrkeshögskolan	Utbildningar inom yrkeshögskolan – Utbildningsplatser som avslutas 2012–2018	Information till utbildningsanordnare och arbetsliv samt regionala aktörer om hur utbildningsutbudet ser ut inom yrkeshögskolan – kvantitativt, inriktningar och lokalisering.	Statistik Utbildning (yrkeshögskola) Yrken/Yrkesområden Utbud/Tillgång	2012–2018, en gång per år	Lägsta nivå kommun avseende lokalisering	Myndigheten för yrkeshögskolans administrativa system.

Återkommande analyser						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorizont/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visnings- nivå	Källor
Myndigheten för yrkeshögskolan	Yrkesanalyser	Fördjupad analys av arbetsmarknadens efterfrågan på utbildningar inom yrkeshögskolan	Bedömning Utbildning (yrkeshögskola) Närings/branscher Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov	Uppdateras kontinuerligt	Nationell, till viss del län	Antal sysselsatta och anställda fördelat på ålder, utbildningsnivå och län (SCB:s yrkesreg och RAMS). Arbetslöshetsstatistik, information från Yrkeskompassen, Yrken A-Ö (Arbetsförmedlingen). Uppföljningar av examinerades sysselsättning sex månader och ett år efter examen, enkäter. Uppföljningar av examinerades etablering, registerdata. Insamling av rapporter/underlag från relevanta aktörer (nationella myndigheter, regionala organ, bransch- och andra intresseorganisationer etc.)
Myndigheten för yrkeshögskolan	Uppföljning av examinerades sysselsättning	Studie om examinerades sysselsättning året efter de avslutade en kvalificerad yrkesutbildning eller yrkeshögskoleutbildning	Uppföljning Utbildning (yrkeshögskola) Matchning	Årligen	Nationell, län	Enkätundersökning till examinerade som genomgått en kvalificerad yrkesutbildning/yrkeshögskoleutbildning.
Myndigheten för yrkeshögskolan	Årsrapport 2012 - Statistik över yrkeshögskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och kompletterande utbildning	Beskrivande data om studerande och utbildningar	Statistik Utbildning (yrkeshögskola) Yrken/Yrkesområden	En gång per år, maj	Nationell, till viss del län	Myndigheten för yrkeshögskolans administrativa system (uppgiftslämnare utbildningsanordnare).
SCB	Trender och prognoser	Beskriva balansläget mellan tillgång och efterfrågan på utbildade av olika slag för hela arbetsmarknaden. Tillgångsberäkningarna bygger på ett i princip oförändrat utbildningssystem och ett oförändrat utbildningsbeteende hos individerna. I efterfrågeberäkningarna görs bland annat antaganden om utbildnings- och yrkesstrukturförändringar samt om framtida sysselsättnings- och näringsgrensutveckling.	Prognos Utbildning (gr/gymnasieskola) Utbildning (yrkeshögskola) Utbildning (högskola) Matchning Arbetsmarknad (generellt) Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	20 år/Vart tredje år december–januari	Nationell	Befolkningsprognos, Registret över totalbefolkningen, Utbildningsregistret, Högskoleregistret, YH-registret, Gymnasieskolans Avgångnaregister, Närvaroregister (gymnasieskolan), Sysselsättningsregistret, Yrkesregistret, Långtidsutredningen, eller motsvarande.

Återkommande analyser						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorizont/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visnings- nivå	Källor
SCB	Arbetskrafts- barometern	Att ge snabb information om arbetsmarknadsläget och utsikterna på arbetsmarknaden på kort sikt för olika utbildningsgrupper enligt arbetsgivarnas bedömning.	Bedömning Utbildning (gr/gymnasieskola) Utbildning (yrkeshögskola) Utbildning (högskola) Arbetsmarknad (generellt) Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	1–3 år/en gång per år, december	Nationell	Sysselsättningsregistret, Utbildningsregistret, Företagsdatabasen, enkätsvar (arbetsgivaren).
SCB	Arbetskrafts- prognosen	Hur arbetskraftsutbudet, under vissa förutsättningar, väntas utvecklas i Sverige.	Prognos Statistik/Databas Arbetsmarknad (generellt) Utbud/Tillgång	20 år/vart tredje år, våren	Nationell	AKU
SCB	AKU	Aktuella sysselsättningsförhållanden	Arbetsmarknad (generellt)	Månadsvis	Nationell/ regional (län)	AKU-databasen
Skolverket	Lägesbedömning	Ge en bedömning av situationen och utvecklingen inom förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, skola och vuxenutbildning. Består av beskrivande data, bedömningar och slutsatser.	Bedömning Utbildning (skolväsende) Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Årligen	Nationell	
Tillväxtanalys	Regional tillväxt 2009 – en rapport om tillstånd och utveckling i Sveriges FA-regioner, Rapport 2010:12	Att ge en samlad bild av regionala strukturer och förändringar viktiga för utvecklingen av den regionala tillväxtpolitiken. Kan även användas som referens för olika regioners egna analyser.	Uppföljning Arbetsmarknad (generellt) Näringsar/branscher Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	En gång per år, december	Nationell/ regional	rAps-RIS, statistik från SCB
Tillväxtverket	Fakta om svensk turism	Ekonomi och sysselsättning.	Statistik/Databas Arbetsmarknad (generellt) Näringsar/branscher Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Årligen	Nationell	Tillväxtverket samt uppgifter från: International Congress and Convention Association (ICCA), Nationalräkenskaperna (NR)Resurs AB/Rese- och turisdatabasen (TDB), Riksföreningen Gästhamnar Sverige (RGS), (SCB), Sveriges Riksbank/SCB, Tom Ylkänen/Finnish Tourist Board (MEK), World Tourism Organization.

I figuren nedan sammanfattas medverkande myndigheters återkommande analyser inom kompetensförsörjningsområdet

Återkommande analyser

Enstaka analyser – exempel					
Aktör	Namn	Syfte	Tidshorisont/ Genomförd	Redovisnings- nivå	Källor
Arbetsförmedlingen	Generationsväxlingen och regionernas befolkning	Att spegla generationsväxlingens struktur och dess konsekvenser för arbetsmarknaden.	15 år/2010	Nationell/ Regional/ Lokal	Basen är SCB:s befolkningsprognos och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)
Arbetsförmedlingen	Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och i ett regionalt perspektiv	Att spegla generationsväxlingens struktur och dess konsekvenser för arbetsmarknaden.	15 år/2010	Nationell/ Regional/ Lokal	Basen är SCB:s befolkningsprognos och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)
Arbetsförmedlingen	Generationsväxlingen – arbetskraftens förändring per län	Att spegla generationsväxlingens struktur och dess konsekvenser för arbetsmarknaden.	15 år/2010	Regional	Basen är SCB:s befolkningsprognos och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)
Arbetsförmedlingen	Generationsväxlingen – omfattande tabellmaterial via Arbetsförmedlingens webbplats	Att spegla generationsväxlingens struktur och dess konsekvenser för arbetsmarknaden.	15 år/2010	Nationell/ Regional/ Lokal	Basen är SCB:s befolkningsprognos och registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)
Myndigheten för yrkeshögskolan	Analys av utbildningar och studeranden med fokus på flyttmönster hos examinerade före och efter Ky-utbildning	Att belysa i vilken utsträckning rekryteringen till utbildningar sker inom eller utanför den lokala arbetsmarknadsregionen och om examinerade också väljer att bo kvar i den lokala arbetsmarknadsregionen, som studiekommunen tillhör, efter avslutade studier.	2011	Nationell	Administrativa data från Myndigheten för yrkeshögskolan över examinerade och Ky-utbildningar under åren 2007, 2008 och 2009, Registret över totalbefolkningen (RTB) årgång 2004–2010.

Enstaka analyser – exempel					
Aktör	Namn	Syfte	Tidshorisont/ Genomförd	Redovisnings- nivå	Källor
Myndigheten för yrkeshögskolan	Analys av utbildningar och studeranden med fokus på: Högskolebakgrund hos antagna till Ky- och Yh-utbildningar	Att belysa i vilken utsträckning antagna inom Ky- och Yh-utbildningar har en examen från högskolan och i vilken omfattning de har högskolepoäng.	2011	Nationell	Administrativa data från Myndigheten för yrkeshögskolan över antagna till Ky- eller Yh-utbildning respektive examinerade från Ky- eller Yh-utbildning åren 2007, 2008, 2009 och 2010 och SCB:s utbildningsregister.
SCB	Etablering på arbetsmarknaden tre år efter gymnasieskolan. Tema: Utbildning 2011:1	Att beskriva arbetsmarknadsstatus, de vanligaste yrkesområdena och utbildningsinriktning på högskolan tre år efter för personer som avgick från gymnasieskolan läsåret 2004/05.	2011	Nationell	Skolverkets elevregister, kontrolluppgiftssystemet, Sysselsättningsregistret. Arbetsförmedlingens sökanderegister.
SCB	Könsstruktur per utbildning och yrke 1990–2030. Tema: Utbildning 2010:1	Att beskriva förändringar i könsstrukturen per utbildning och yrke perioden 1990–2030.	2010	Nationell	Utbildningsregistret, Yrkesregistret, Sysselsättningsregistret.
SCB	Inträdet på arbetsmarknaden. Gymnasieavgångna 2006/07 Tema: Utbildning 2010:5	Att belysa sysselsättningen i april 2010 för personer som gått ut gymnasieskolan läsåret 2006/2007.	2010	Nationell	Resultat från enkätundersökningen Inträdet på arbetsmarknaden. Gymnasieavgångna 2006/2007, som genomförts under 2010.
SCB	Inträdet på arbetsmarknaden. Examinerade från högskolan 2006/07 Tema Utbildning 2010:6	Att belysa sysselsättningen i april 2010 för personer som avgått från högskolan läsåret 2006/2007.	2010	Nationell	Inträdet på arbetsmarknaden. Examinerade från högskolan 2006/2007, som genomförts under 2010.
SCB	Sambandet mellan utbildning och yrke. Tema: Utbildning 2007:1	Att belysa hur väl de utbildade i olika utbildningsgrupper lyckas få arbete inom områden som ligger i linje med deras utbildning avseende såväl utbildningsnivå som utbildningsinriktning.	2007	Nationell	Utbildningsregistret, Yrkesregistret och Sysselsättningsregistret.

Enstaka analyser – exempel					
Aktör	Namn	Syfte	Tidshorisont/ Genomförd	Redovisnings- nivå	Källor
SCB	Arbetsmarknad 2010:1 Länens arbetsmarknad – befolkning, näringsliv, yrken och framtida pensionsavgångar. IAM-rapport	Att beskriva länens arbetsmarknad utifrån flera aspekter. Länsidorna är bland annat tänkta att ge ett underlag för bedömning av det framtida rekryteringsbehovet inom olika yrkesgrupper.	2010	Nationell/ Regional	Utbildningsregistret, Yrkesregistret och Sysselsättningsregistret.
SCB	Arbetsmarknad 2010:4. Yrkespridning och utbytbart på arbetsmarknaden	Att beskriva utbildningars spridning på yrken, så kallad yrkespridning och att studera vilka utbildningar som har en likartad yrkesstruktur, det vill säga vilka utbildningar som leder till liknande yrken på arbetsmarknaden.	2010	Nationell	Utbildningsregistret, Yrkesregistret och Sysselsättningsregistret
SCB	Arbetskraftsbarometern 1997–2009 – en återblick på 32 utbildningsgrupper.	Att utifrån Arbetskraftsbarometerens resultat beskriva utvecklingen på arbetsmarknaden för ett urval av utbildningsgrupper sedan 1997 och fram till 2009. Rapporten belyser även förändringar under motsvarande period vad gäller efterfrågan på och tillströmningen till högskoleutbildningar samt utflödet till arbetsmarknaden.	2009	Nationell	Arbetskraftsbarometern, SCB:s universitets- och högskoleregister, Högskolornas lokala system för antagning (LANT) (nu NyA), Sysselsättningsregistret, Utbildningsregistret, Skolverkets elevregister och folk- och bostadsräkningarna.
Skolverket	Konkurrensen om eleverna. Kommunernas hantering av minskande gymnasiekullar och en växande skolmarknad. Skolverket 2010 rapport 346	Att beskriva vad elevminskningen i gymnasieskolan får för konsekvenser samtidigt som konkurrensen ökar.	2011	Nationell och lokala variationer	Enkät till kommunala förvaltningar Register

Enstaka analyser – exempel					
Aktör	Namn	Syfte	Tidshorizont/ Genomförd	Redovisnings- nivå	Källor
Skolverket	Gymnasieelevers byten av program och skolor Skolverkets aktuella analyser 2011	Att fördjupa kunskapen om byten och vilka konsekvenser de får.	2011	Nationell Kommun	Skolverkets uppföljningssystem (register) samt komplettering med ett antal telefonintervjuer
Skolverket	Skolmarknadens geografi. Om gymnasieelevers pendling på lokala och regionala skolmarknader	Med avstamp i gymnasieelevers skolpendling presenteras en metod för att identifiera lokala och regionala skolmarknader som sträcker sig över kommungränser.	2011	Nationell, regional och lokal	Skolverkets uppföljningsstatistik
Skolverket	Enskilda huvudmän och skolmarknadens ägarstrukturer. Skolverkets aktuella analyser 2012	Att fördjupa kunskapen om det svenska skolsystemets aktörer. Studien kartlägger den nationella förekomsten av enskilda huvudmän och visar hur ägarstrukturerna såg ut läsåret 2009/10 samt hur de förändrats mellan 2005 och 2009.	2012	Nationell	Statistik från Skolverket, registeruppgifter från Skolverket och Skolinspektionen, SCB:s koncernregister och SCB:s register RAMS, registerbaserad arbetsmarknadsstatistik.
Skolverket	Gymnasial lärlingsutbildning de tre första åren 2008–2010. Skolverket 2012 rapport 373	Att beskriva deltagande, studieresultat och elevernas erfarenheter.	2012	Nationell	Registeruppgifter samt enkät till lärlingarna.
Tillväxtanalys	Regionernas arbetskraftsförsörjning – en analys av nuvarande och framtida kompetens- och arbetskraftsförsörjning i Sveriges FA-regioner, Rapport 2010:06	Nationell nivå, regionfamiljer samt FA-regioner.	2010	Nationell/ Regional	Statistik från SCB och rAps
Tillväxtanalys	Malmfälten under förändring – en rapport om arbetskraftsförsörjning och utvecklingsmöjligheter i Gällivare, Kiruna och Pajala, Rapport 2010:05	Beskriva kompetensbehov och utvecklingsmöjligheter i kommunerna Gällivare, Kiruna och Pajala.	2010	Regional	Statistik från SCB och rAps

Underlag och databaser (webb)						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorizont/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visningsnivå	Källor
Arbetsförmedlingen	AF:s verksamhetsstatistik	I Arbetsförmedlingens verksamhetsstatistik finns en rad uppgifter om de inskrivna arbetssökande. I förmedlingens register registreras förutom arbetslöshet eller eventuellt deltagande i program även en rad bakgrundsvariabler såsom kön, ålder, sökta yrken, utbildningsbakgrund och etnisk bakgrund. Arbetsförmedlingen för även statistik över anmälda varsel om driftinskränkningar och nyanmälda lediga platser.	Statistik/Databas Utbildning (gr/gymnasieskola) Utbildning (yrkeshögskola) Utbildning (högskola) Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Månadsvis	Nationell/ Regional/ Lokal	Via förmedlingens webbplats finns mycket av denna statistik redovisad för riket, länen samt per kommun. Delar av detta material redovisas via webbapplikationen Månadsstatistik och delar via nedladdningsbara excelfiler med historiska uppgifter.
Högskoleverket	NU-statistikdatabasen (Nationell uppföljning)	Innehåller uppgifter om verksamheten vid svenska universitet och högskolor. Den innehåller årliga sammanställningar av högskolestatistik för hela riket.	Statistik/Databas Utbildning (högskola) Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Uppdateras årligen	Nationell och lärosätes-nivå	
SCB	<i>Kommentar: Se särskild redovisning sist i bilagan</i>					
Skolverket	Statistik för resp. skolform	Skolverket ansvarar för Sveriges officiella statistik om förskola, fritidshem, skola, vuxenutbildning och annan pedagogisk verksamhet. Varje år samlas uppgifter in om barn, elever, personal, kostnader och utbildningsresultat. Statistiken publiceras per verksamhetsform och skolform och på riksnivå, länsnivå, kommunnivå. På specialskolan, grundskolan och gymnasieskolan även på skolnivå.	Statistik/Databas Utbildning (gr/gymnasieskola /vux) Utbud/Tillgång	Uppdateras årligen	Nationell/ Regional/ Lokal	Statistiska centralbyrån (SCB) samlar på uppdrag av Skolverket in statistiken. Insamlingen regleras i Skolverkets föreskrifter, SKOLFS, om uppgiftsinsamling från skolhuvudmännen. Det innebär att skolhuvudmännen har uppgiftslämnaplikt.

Underlag och databaser (webb)						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorisont/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visningsnivå	Källor
Skolverket	Databas för jämförelsetal	Databasen för jämförelsetal innehåller statistik på kommunnivå från och med 1992, i vissa fall från och med 1995. Här kan du göra egna jämförelser mellan kommuner och/eller andra huvudmän för olika verksamhetsformer och över tid. Från och med 2004 är det även möjligt att jämföra län. Med undantag av kompletterade utbildning så finns uppgifter om samtliga verksamhetsformer inom Skolverkets ansvarsområde i databasen.	Statistik/Databas Utbildning (gr/gymnasieskola/ vux) Utbud/Tillgång	Uppdateras två gånger per år.	Nationell/ Regional/ Lokal samt på skolnivå	Uppgifterna i databasen bygger på totalundersökningar med SCB:s register över skolor i Sverige samt Sveriges alla kommuner som utgångspunkt. Huvudmännen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola är uppgiftslämnare till uppföljningssystemet.
Skolverket	SiRiS - kvalitet och resultat i skolan	Skolverkets Internetbaserade resultat- och kvalitetsinformationssystem (SiRiS), innehåller en mängd information om skolors resultat och kvalitet. Innehåller statistik om elever, lärare, resultat och kostnader i grund- och gymnasieskolan. I databasen finns även samlat olika dokument som beskriver kvalitetsutvecklingen i kommuner och skolor samt olika analyser och utvärderingar. Information finns på nationell nivå och på kommunal och skolnivå.	Statistik/Databas Utbildning (gr/gymnasieskola) Utbud/Tillgång	Uppdateras årligen	Nationell/ Regional/ Lokal samt på skolnivå	Huvudmännen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och skola är uppgiftslämnare till SiRiS.
Skolverket	SALSA	Med Skolverkets arbetsverktyg för lokala sambandsanalyser (SALSA) kan kommuners och skolors samlade betygsresultat bedömas i ett riksperspektiv. Genom att ta hänsyn till skolors elevsammansättning kan kommuner och skolor få en ny utgångspunkt för diskussion och analys av skolors förutsättningar, processer och resultat. Betygsresultaten presenteras för fristående och kommunala skolor med årskurs 9.	Statistik/Databas Utbildning (grundskola) Utbud/Tillgång	Uppdateras årligen	Nationell/ Regional/ Lokal samt på skolnivå	De underlag som används vid bearbetningarna är dels hämtade från SCB:s skolregister, dels från sambearbetningar med registret över totalbefolkningen (RTB) och SCB:s utbildningsregister. Redovisningen för elever som avslutat grundskolan bygger dels på insamlingen av slutbetyg från kommunala och fristående skolor, dels på en separat insamling av uppgifter om elever som lämnat skolan utan att få något slutbetyg alls.

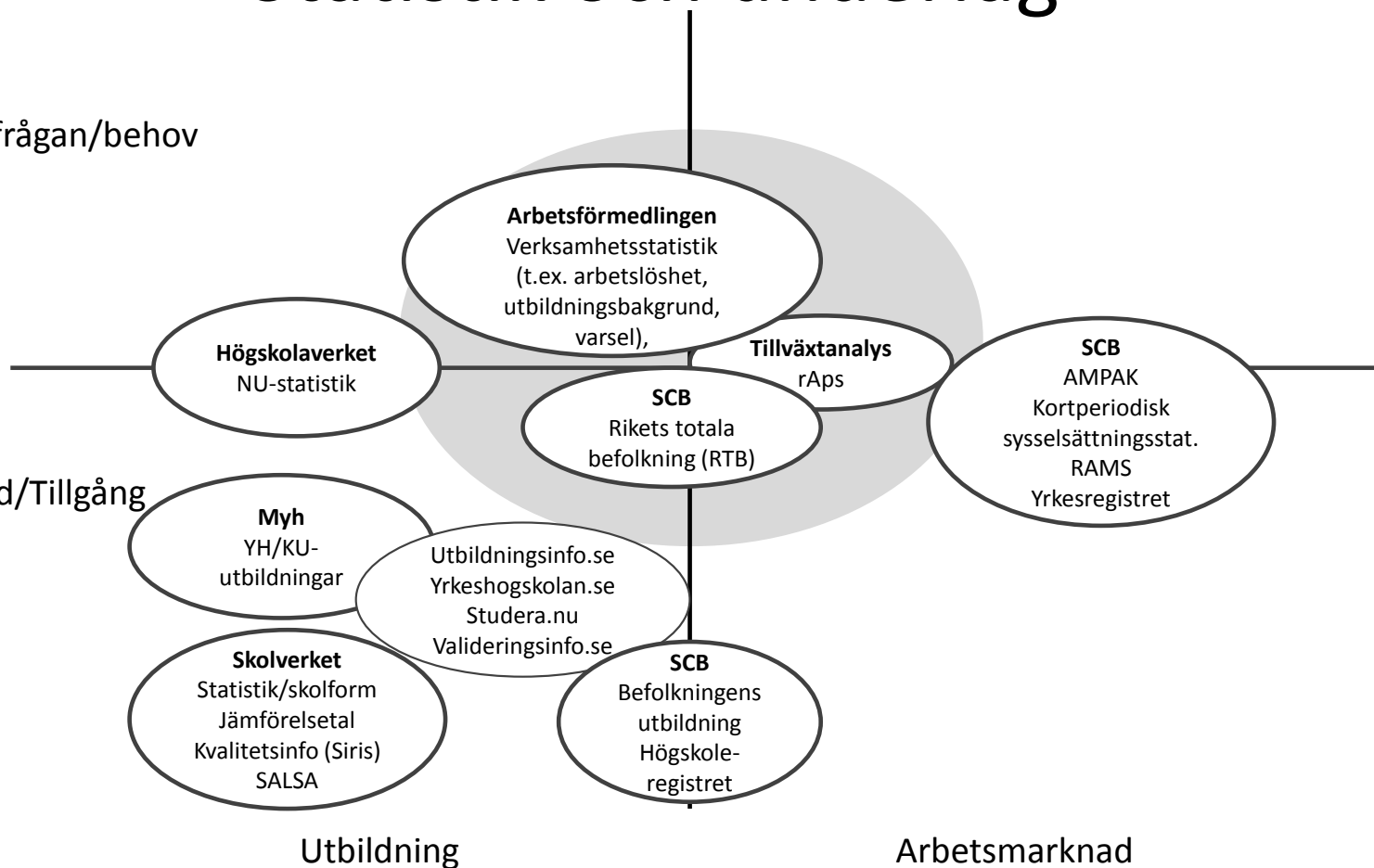
Underlag och databaser (webb)						
Aktör	Namn	Syfte	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Tidshorizont/ kontinuitet/ tidpunkt	Redo- visningsnivå	Källor
Skolverket	Sysselsättning efter gymnasieskolan, planerat framtagande under 2012	Att följa upp ungdomars sysselsättning, arbete och studier, efter gymnasieskolan.	Statistik/Databas Matchning Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Troligen årlig uppdatering	Nationell till att börja med, senare även regional, lokal samt skolnivå	Skolverkets uppföljningssystem (register), SCB:s sysselsättningsregister, studeranderegister för yrkeshögskolan och studeranderegister för andra högskolor och universitet (Ladok-registret)
Tillväxtanalys	rAps - regionalt Analys- och prognosystem	rAps består av två delar: rAps informationssystem (rAps-RIS) samt rAps-prognosverktyg. rAps-RIS är en databas med regional statistik och rAps-prognosystem är ett verktyg för att göra prognoser över regional utveckling. Syftar till att ge stöd till regionala beslutsfattare att genomföra olika typer av analyser, bland annat avseende kompetensbehov.	Prognos Statistik/Databas Arbetsmarknad (generellt) Näringsar/branscher Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Uppdateras kontinuerligt	Nationell/ Regional	Statistik från SCB, SCB:s demografiantagande, långtidsutredningens antaganden om produktivitetsutveckling per bransch.

I figuren nedan sammanfattas medverkande myndigheters befintliga statistik och underlag inom kompetensförsörjningsområdet

Statistik och underlag

Efterfrågan/behov

Utbud/Tillgång

Webbportaler				
Aktör	Namn	Syfte/beskrivning	Nyckelord TYP=Röd INNEHÅLL=Grön PEPSPEKTIV=Blå	Redovisningsnivå
Skolverket	www.utbildningsinfo.se	Att ge information om grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning till individer som vill studera och till studie- och yrkesvägledare.	Statistik/Databas Utbildning (gr/gymnasieskola/ vux) Utbud/Tillgång	Nationell Regional (län) Lokal samt på skolnivå
Myndigheten för yrkeshögskolan	www.yrkeshogskolan.se	Att ge information om kvalificerad yrkesutbildning (yrkeshögskoleutbildning och kvalificerad yrkesutbildning) till individer som vill studera och övriga intressenter.	Statistik/Databas Utbildning (yrkeshögskola) Utbud/Tillgång	Nationell Regional (län) samt enskilda utbildningar
Högskoleverket	www.studera.nu	Att ge information om högskoleutbildning till individer som vill studera och övriga intressenter.	Statistik/Databas Utbildning (högskola) Utbud/Tillgång	Nationell samt enskilda utbildningar
Arbetsförmedlingen	www.arbetsformedlingen.se/yrkeskompassen	<p>Webbaserad beskrivning av arbetsmarknadsläget för knappt 200 vanliga yrken. I Kompassen finns kortsiktiga prognoser (1 år) för samtliga redovisade yrken samt långsiktiga bedömningar (5 respektive 10 år) för cirka hälften av dessa.</p> <p>De kortsiktiga prognoserna är baserade på professionella bedömningar från förmedlingskontoren och är via grafik redovisade på olika geografiska nivåer. Kontorens bedömningar sammanställs efter förmedlingarnas intervjuer med privata och offentliga arbetsgivare. Till detta har förmedlingarna även lagt den kunskap som inhämtats i den dagliga verksamheten. De långsiktiga prognoserna är nationella framskrivningar vilka främst är baserade på demografiska faktorer. Alla nationella yrkesprognoser förankras hos en panel av experter där SCB:s prognosinstitut och ett antal arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer finns representerade.</p>	Prognos Bedömning Matchning Yrken/Yrkesområden Efterfrågan/Behov Utbud/Tillgång	Nationell Regional

Exempel på statistik från SCB som finns tillgänglig på regional nivå

På SCB:s webbplats under Hitta statistik kan man i vänsterspalten finna rubriken Regional statistik

Välj där *Regional statistik efter ämne*.

http://www.scb.se/Pages/List_257182.aspx

Nedan ges förslag på lämpliga ämnen och vilka uppgifter som bland annat kan fås under föreslagna ämnen.

Somlig statistik är gratis och man kombinerar variabler själv direkt på nätet; andra uppgifter beställs och är avgiftsbelagda

Arbetsmarknad

1. Kortperiodisk sysselsättningsstatistik för

- a) antal anställda efter region och sektor per kvartal
- b) sjukfrånvarande efter region per kvartal

2. Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS)

- a) **Befolkningen** 16+ efter sysselsättning med uppdelning på kön, ålder, näringsgren, dag- resp. nattbefolkning, pendlare, bostad och arbetsplats i regionen
- b) **Förvärvsarbetande** 16+ **dag**befolkning med uppdelning på kön, ålder, näringsgren, pendlare över länsgräns, bostad och arbetsplats i regionen
- c) **Förvärvsarbetande** 16+ **natt**befolkning med uppdelning på kön, ålder, näringsgren, pendlare över länsgräns, bostad och arbetsplats i regionen
- d) **Pendling** med uppdelning på antal in- och utpendlande efter kön län och kommun

3. Yrkesregistret

ger antalet anställda 16–64 år efter län, yrke, kön, ålder, bostad och arbetsplats i region, dag- och nattbefolkning och efter sektortillhörighet, näringsgren och SSSYK3 eller SSSYK4 i olika kombinationer

Befolkning

- a) **Befolkningen** efter ålder, kön och civilstånd per län och kommun
- b) **Utrikes födda** och utländska medborgare per län och kommun
- c) **Födda och döda** per län och kommun
- d) **Flyttningar** efter län, ålder och kön

Utbildning

1) Skolväsendet och barnomsorg (hänvisas till Skolverket)

uppgifter om antalet elever i olika verksamheter från förskola till och med gymnasieskola

2) Vuxenutbildning (hänvisas till Skolverket)

3) Högskoleväsendet

uppgifter om studerande och examina inom högskolans grundutbildning och forskarutbildning

4) Befolkningens utbildning

för 16–74 år uppgifter om ålder, kön och utbildningsnivå per län

Ännu mer regionalt

1) **RegPAK** http://www.scb.se/Pages/GsaSearch_287280.aspx?QueryTerm=RegPAK&PageIndex=1&hl=sv

till exempel: Regionala tabeller och/eller skräddarsydd statistik

Tabeller för kommuner, gymnasieskolor, län och universitet och högskolor

Tabellerna visar till exempel studiemönster i en kommun, övergångsfrekvens från gymnasium till högskola

varifrån studenterna vid en högskola kommer, sysselsättning och boende efter examen.

Tabellerna ingår inte i den officiella statistiken, men kan köpas från SCB.

2) **AMPAK** http://www.scb.se/Pages/GsaSearch_287280.aspx?QueryTerm=AMPAK&PageIndex=1&hl=sv

AMPAK är ett tabellpaket som redovisar registerbaserad arbetsmarknadsstatistik på regional nivå.

Statistikpaketet belyser även grupper som står utanför arbetsmarknaden och deras kontakter med densamma.

Till paketet hör även analysinriktad redovisning i form av arbetskraftsflöden.

Genom att AMPAK kan följa utvecklingen på arbetsmarknaden både på individ- och arbetsställenivå finns mycket stora möjligheter till nya typer av redovisning.

Det finns även ett tabellpaket som grundar sig på kontrolluppgifter, AMPAK – lönesummor.

AMPAK – kommun är indelat i följande huvudområden:

- Arbetskraftsflöden (AKF-tabeller)
- Barnomsorg (BOS-tabeller)
- Befolkning (BEF-tabeller)
- Företag/arbetsställen (FTG-tabeller)
- Näringslivets struktur (NST-tabeller)
- Utbildning (UTB-tabeller)
- Utrikes födda (INV-tabeller)
- Tidsserier (TID-tabeller)
- Yrke (YRK-tabeller)

Förteckning över SCB-producerad statistik på länsnivå eller lägre

http://www.scb.se/Grupp/Produkter_Tjanster/Skraddarsydd/Regionala_produkter/ Dokument/Förteckning%20över%20regional%20statistik_110322.pdf